

ÚVOD

V souvislosti s blížícím se začátkem nového programového období Evropské Unie na léta 2007-2013 bylo třeba aktualizovat základní rozvojové programové dokumenty, které umožňují subjektům v České republice přístup k čerpání prostředků z Evropských strukturálních fondů na podporu rozvojových projektů a aktivit a jsou věcně i organizačně orientující i pro vyjasnění důležitých, strategických, rozvojových záměrů, priorit, cílů rozvoje a opatření, kterými lze vytyčené cíle naplňovat při hospodárném čerpání i dalších disponibilních prostředků. V průběhu roku 2005 byla aktualizována „Strategie rozvoje České republiky“ a počátkem roku 2006 byl dokončen „Národní rozvojový plán ČR“.

V zájmu lepšího zacílení na nově připravované prostředky a zásady jejich uplatnění v rámci nového období pro realizaci regionální politiky v České republice a jejich regionech bylo nutno aktualizovat i základní strategické a programové dokumenty Jihomoravského kraje – Strategii rozvoje Jihomoravského kraje (dále SR JMK) a Program rozvoje Jihomoravského kraje (dále PR JMK).

Aktualizace PR JMK navazuje na nově zpracovanou SR JMK tím, že využívá struktury zde navržených strategických cílů a opatření, vytyčených k jejich naplnění a činí z nich základ pro vymezení hlavního rámce okruhů priorit, opatření a aktivit, která představují věcnou náplň aktualizované „Návrhové části Programu rozvoje JMK“.

V současnosti platný Program rozvoje Jihomoravského kraje byl vypracován v roce 2002 a schválen Zastupitelstvem Jihomoravského kraje. V roce 2003 byl částečně aktualizován (ve své analytické části – Profil kraje a SWOT analýza). **Hlavním cílem zde předkládané aktualizace bylo nové posouzení původní návrhové části PR JMK, funkční racionalizace (zúžení) a tím i zpřehlednění struktury zde presentovaných priorit rozvoje, umožňující lepší věcné zacílení krajem podporovaných aktivit jako východisek pro realizaci budoucích rozvojových projektů.**

Program rozvoje kraje je základním střednědobým programovým dokumentem k podpoře regionálního rozvoje na úrovni kraje s důrazem na sociálně ekonomickou sféru. Konkretizuje strategické cíle a rozvojové aktivity ve formě konkrétních opatření a projektů, určuje jejich nositele a stanoví způsob implementace a financování.

Důležitá východiska pro tvorbu Programu rozvoje kraje představují všechny relevantní strategické, programové a koncepční dokumenty, obsahující ve svých záměrech věcný nebo územní dopad na podmínky rozvoje kraje. Podstatnou měrou byla tato východiska zapracována do aktualizovaného návrhu Strategie rozvoje kraje. V Programu rozvoje kraje jsou tato východiska konkretizována s větší mírou podrobnosti a to pro takové oblasti a okruhy priorit, v nichž se bude kraj přímo i nepřímo podílet na jejich realizaci.

PR JMK je tedy dokumentem obsahujícím již konkrétní kroky realizované krajem k podpoře jeho rozvoje. Zde specifikované priority nemusí vyčerpávajícím způsobem pokrývat veškeré spektrum oblastí zařazených ve SR JMK, ale jsou výběrem nosných témat rozvoje kraje, zúženým i z důvodu časového horizontu, pro nějž je PR JMK zpracováván (jde o období let – 2007 – 2009), na rozdíl od SR JMK, jejíž horizont realizace je cca do roku 2016.

Tento přístup je důležitý v souvislosti s aplikací principu koncentrace prostředků i úsilí na realizaci rozhodujících rozvojových záměrů, což by však nemělo vést k opominutí řady „drobných“ témat, která jsou významná pro různé subjekty Jihomoravského kraje, jichž se procesy realizace regionální politiky dotýkají, nebo jsou přímo jejich účastníky.

Důležitou součástí Programu rozvoje kraje je finanční plán, jehož účelem je poskytnout představu o disponibilních zdrojích a o alokacích těchto zdrojů na realizaci jednotlivých

priorit. Pro účinné a účelné zaměření opatření Programu rozvoje je třeba posoudit i územní a odvětvové disparity v rámci kraje a podle výsledků této analýzy zvolit příslušné nástroje k řešení situace ve vybraných územích.

Pozn.:

S ohledem na skutečnost, že zde předkládaný dokument je aktualizací „Návrhové části Programu rozvoje JMK“ a pro jeho vytvoření byla využita důležitá východiska, obsažená v jednotlivých částech aktualizovaného dokumentu Strategie rozvoje JMK 2006 (Profil kraje, SWOT analýza, Návrhová část – hlavní rámec strategie), byla vypracována „Stručná verze dokumentu SR JMK“, která tvoří nedílnou součást zde předkládané „Návrhové části PR JMK“.

Návrhová část Programu rozvoje kraje je členěna do následujících částí:

Část A: VIZE A CÍLE

- nástin dlouhodobé představy o možnostech rozvoje na území kraje.

Část B: PRIORITY – OPATŘENÍ – AKTIVITY

- základ „Návrhové části PR JMK“.

Obsahuje podrobnou specifikaci všech opatření pro realizaci rozvojových možností ve struktuře: **6 okruhů priorit** (označených A – F) a **26 opatření**, číslovaných dle náležitosti k příslušnému okruhu priorit (pro okruh A je vymezeno 6 opatření; pro okruh B – 2; pro okruh C – 5; pro okruh D – 4; pro okruh E – 4; pro okruh F – 5).

Část C: ÚZEMNÍ A ODVĚTVOVÉ DISPARITY

- návrh přístupu k vymezení území a oblastí, vyžadujících zvýšenou pozornost pro využití nástrojů a prostředků regionální podpory.

Část D: FINANČNÍ PLÁN PROGRAMU ROZVOJE KRAJE

- nástin disponibilních zdrojů a jejich možné alokace pro budoucí rozvojové aktivity.

Část E: PŘÍLOHY:

1) Stručná verze SR JMK (obsahuje stručnou verzi ze zpracovaného Profilu rozvoje kraje, SWOT analýzy a základní rámec

2) Podklad pro oznámení dopadu koncepce na životní prostředí

Část A: VIZE A CÍLE

VIZE JMK

Jihomoravský kraj jako dynamicky se rozvíjející region, který v souladu s principy udržitelného rozvoje, disponuje výkonnou a konkurenceschopnou ekonomikou založenou na moderních technologiích s vysokou přidanou hodnotou, vysokou úrovní vzdělanosti s důrazem na přípravu a využití kvalitních lidských zdrojů, udržuje přijatelný stav životního prostředí a krajiny, moderně orientovaným zemědělstvím, udržuje regionální kulturní specifika, využívá svou příznivou geografickou polohu na důležitých kontinentálních osách, využívá potenciál cestovního ruchu a koncepčně usměrňuje proces suburbanizace.

GLOBÁLNÍ CÍL

Jihomoravský kraj bude ekonomicky silný a dynamicky se rozvíjející region při udržení kvalitního životního prostředí a krajiny. Hospodářským těžištěm budou aktivity založené na moderních technologiích. Průmysl bude produkovat výrobky s vysokou přidanou hodnotou. Vzroste vzdělanostní úroveň obyvatelstva, zkvalitní se procesy vzdělávání a zlepší se možnosti uplatnění lidských zdrojů v občanské a profesní sféře. Zemědělství bude tvořit součást páteře integrovaného rozvoje ve venkovském prostoru. Cestovní ruch bude v turisticky atraktivních oblastech aktivně přispívat k rozvoji území.

Část B: PRIORITY – OPATŘENÍ – AKTIVITY

ZÁKLADNÍ RÁMEC NÁVRHOVÉ ČÁSTI PRJMK:

- Struktura okruhů priori, přehled specifických cílů a opatření v prioritách PR JMK

Okruh priorit A: Podnikání, výzkum, inovace

Specifický cíl

Podporovat podnikatelské, výzkumné a inovační aktivity a spolupráci při jejich realizaci jako faktor zvýšení ekonomické síly a dynamiky.

Opatření

1. Rozvoj a podpora výzkumných a technologických center a inkubátorů
2. Podpora spolupráce vysokých škol s komerční sférou
3. Podpora nových podnikatelských aktivit, podpora drobného, malého a středního podnikání
4. Podpora přílivu investic do regionu a revitalizace ploch brownfields
5. Stabilizace a modernizace podniků agrobyznysu zaměřených na konkurenceschopné komodity s oporou v horizontální a vertikální integraci prvovýroby, zpracování a obchodu
6. Podpora podnikatelských aktivit v cestovním ruchu

Okruh priorit B: Rozvoj venkova

Specifický cíl

Prispět k udržitelnému rozvoji venkova v souladu s krajinou jako místa poskytujícího kvalitní podmínky pro život.

Opatření

1. Podpora infrastruktury, služeb a aktivit pro rozvoj venkova
2. Rozvoj polyfunkčního využívání krajiny

Okruh priorit C: Lidské zdroje a trh práce

Specifický cíl

Rozvíjet lidský potenciál kraje a zlepšovat podmínky pro jeho uplatnění na trhu práce.

Opatření

1. Podpora vzdělávání obyvatelstva a podpora rozvoje vzdělávacího systému
2. Zlepšování podmínek pro zaměstnanost
3. Podpora a rozvoj sítě zdravotnických a sociálních zařízení a zkvalitňování zdravotnických a sociálních služeb

4. Podpora aktivit a infrastruktury v oblasti kultury, sportu a volného času, péče o přírodní a kulturní dědictví kraje

5. Podpora bydlení

Okruh priorit D: Dostupnost a infrastruktura

Specifický cíl

Vybudovat síť komunikací a zajistit dostupnost v území kraje podle jeho potřeb a zlepšit situaci v oblasti čištění vod a zajištění pitné vody.

Opatření

1. Podpora diferencovaného zajištění dopravní dostupnosti všech částí kraje
2. Zkvalitnění dopravní sítě kraje jako součásti evropské dopravní sítě
3. Podpora efektivního vodního hospodářství
4. Podpora ostatní technické infrastruktury

Okruh priorit E: Životní prostředí a přírodní zdroje

Specifický cíl

Zlepšit kvalitu životního prostředí a přistupovat k rozvoji území a řízení lidských aktivit z hlediska udržitelného rozvoje.

Opatření

1. Zlepšování kvality vod a přirozeného stavu vodních toků a ploch
2. Posilování ekologické stability území a ochrana přírody
3. Zmírňování dopadů lidské činnosti na životní prostředí
4. Podpora energetických úspor a zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie

Okruh priorit F: Integrovaný rozvoj území

Specifický cíl

Koncepčně přistupovat k řešení problémů a podporovat aktivní spolupráci a participaci na všech úrovních.

Opatření

1. Rozvoj všestranné spolupráce subjektů na území kraje při uskutečňování přijatých rozvojových záměrů
2. Rozvoj partnerství při řešení společných problémů s okolními regiony
3. Rozvoj spolupráce různých subjektů na národní, mezinárodní a euroregionální úrovni
4. Zvyšování kvality práce veřejné správy a zkvalitnění veřejných služeb
5. Podpora koncepčního rozvoje území

ZÁKLADNÍ PŘEHLED PRIORIT A OPATŘENÍ PROGRAMU ROZVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

VICE JMK

Jihomoravský kraj jako dynamicky se rozvíjející region, který v souladu s principy udržitelného rozvoje, disponuje výkonnou a konkurenceschopnou ekonomikou založenou na moderních technologiích s vysokou přidanou hodnotou, vysokou úrovní vzdělanosti s důrazem na přípravu a využití kvalitních lidských zdrojů, udržuje přijatelný stav životního prostředí a krajiny, moderně orientovaným zemědělstvím, udržuje regionální specifika, využívá svou příznivou geografickou polohu na důležitých kontinentálních osách, využívá potenciál cestovního ruchu a koncepčně usměrňuje proces suburbanizace.

A Podnikání, výzkum, inovace	B Rozvoj venkova	C Lidské zdroje a trh práce	D Dostupnost a infrastruktura	E Životní prostředí a přírodní zdroje	F Integrovaný rozvoj území
Cíl: Podporovat podnikatelské, výzkumné a inovační aktivity a spolupráci při jejich realizaci jako faktor zvýšení ekonomické síly a dynamiky	Cíl: Přispět k udržitelnému rozvoji venkova v souladu s krajinou jako místa poskytujícího kvalitní podmínky pro život	Cíl: Rozvíjet lidský potenciál kraje a zlepšovat podmínky pro jeho uplatnění na trhu práce	Cíl: Vybudovat síť komunikací a zajistit dostupnost v území kraje podle jeho potřeb a zlepšit situaci v oblasti čištění vod a zajištění pitné vody	Cíl: Zlepšit kvalitu životního prostředí a přistupovat k rozvoji území a řízení lidských aktivit z hlediska udržitelného rozvoje	Cíl: Koncepčně přistupovat k řešení problémů a podporovat aktivní spolupráci a participaci na všech úrovních
A.1: Rozvoj a podpora výzkumných a technologických center a inkubátorů	B.1: Podpora infrastruktury, služeb a aktivit pro rozvoj venkova	C.1: Podpora vzdělávání obyvatelstva a podpora rozvoje vzdělávacího systému	D.1: Podpora diferencovaného zajištění dopravní dostupnosti všech částí kraje	E.1: Zlepšování kvality vod a přirozeného stavu vodních toků a ploch	F.1: Rozvoj všestranné spolupráce subjektů na území kraje při uskutečňování přijatých rozvojových záměrů
A.2: Podpora spolupráce vysokých škol s komerční sférou	B.2: Rozvoj polyfunkčního využívání krajiny	C.2: Zlepšování podmínek pro zaměstnanost	D.2: Zkvalitnění dopravní sítě kraje jako součásti evropské dopravní sítě	E.2: Posilování ekologické stability území a ochrana přírody	F.2: Rozvoj partnerství při řešení společných problémů s okolními regiony
A.3: Podpora podnikatelských aktivit, podpora drobného, malého a středního podnikání		C.3: Podpora a rozvoj sítě zdravotnických a sociálních zařízení a zkvalitňování zdravotnických a sociálních služeb	D.3: Podpora efektivního vodního hospodářství	E.3: Zmírňování dopadů lidské činnosti na životní prostředí	F.3: Rozvoj spolupráce různých subjektů na národní, mezinárodní a euroregionální úrovni
A.4: Podpora přílivu investic do regionu a revitalizace ploch brownfields		C.4: Podpora aktivit a infrastruktury v oblasti kultury, sportu a volného času, péče o přírodní a kulturní dědictví kraje	D.4: Podpora ostatní technické infrastruktury	E.4: Podpora energetických úspor a zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie	F.4: Zvyšování kvality práce veřejné správy a zkvalitnění veřejných služeb
A.5: Stabilizace a modernizace podniků agrobiznisu zaměřených na konkurenceschopné komodity ...		C.5: Podpora bydlení			F.5: Podpora koncepčního rozvoje území
A.6: Podpora podnikatelských aktivit v cestovním ruchu					

SPECIFIKACE OPATŘENÍ PROGRAMU ROZVOJE JMK

Metodický list

Ke každému opatření programu rozvoje JMK je zpracována specifikace ve struktuře uvedené v následující tabulce. Tabulka obecně charakterizuje význam jednotlivých bodů specifikace a záměr, které vedl k jejich zařazení. Dále zde jsou uvedeny věci platné pro všechna opatření, u nichž by nebylo účelné neustálé opakování v každé specifikaci.

Číslo a název opatření
Opatření je označeno písmenem priority (A – F) a pořadovým číslem v dané prioritě.
Stručný popis výchozí situace
Stručné shrnutí situace, které slouží jako východisko pro formulaci aktivit a současně jako podklad pro stanovení hodnot ukazatelů plnění cílů opatření.
Cíl opatření
Čeho má být realizací opatření dosaženo.
Aktivity naplňující opatření
Aktivity naplňující opatření jsou konkrétní kroky s různou úrovní obecnosti, které povedou k naplnění cílů:
• činnost kraje, resp. regionálních partnerů, • grantové schéma, • typ projektu, • konkrétní projekt.
Indikátory opatření
Konkrétní kontrolovatelné a kvantifikovatelné jevy sloužící k hodnocení plnění opatření. Kvantitativní vyjádření indikátorů vychází ze současného stavu vyjádřeného v popisu situace a vyjadřuje hodnoty, jichž by mělo být dosaženo.
Kritéria pro výběr projektů
Níže uvedená kritéria jsou až na výjimky platná pro všechna opatření
- Soulad s cíli Strategie rozvoje Jihomoravského kraje - Soulad s cíli Programu rozvoje Jihomoravského kraje - Vazby na další dokumenty (Strategie, koncepce apod.) - Míra schopnosti spolufinancování projektů - Velikost projektu - Územní působnost
U jednotlivých opatření jsou uvedena další specifická kritéria vztahující se pouze k danému opatření.
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje

Uvedení změn, které nastanou v důsledku realizace opatření.
Cílové skupiny Na koho budou působit důsledky realizace aktivit
Ručitel Kdo bude sledovat a kontrolovat, zda je plněn cíl a zda jsou vybírány skutečně potřebné a vhodné projekty
Spolupráce Které subjekty se budou na realizaci aktivit podílet
Financování Z jakých zdrojů budou aktivity financovány: hlavní finanční zdroje, konkrétní grantová schémata, programy, dotační tituly. Co je největší část dotačních prostředků, jak je navázána na cíle PRJMK, co přispívá ke zvýšení kontrolovatelnosti účelnosti a účinnosti.
Vazba na jiná opatření S jakými opatřeními (myšleno hlavně v jiných prioritách) souvisí a s jakou mírou naléhavosti musí být aktivity realizovány v souladu, v kontaktu, úzké spolupráci s ostatními aktivitami v jiných opatřeních; podklad pro hodnocení integrovaných projektů

Poznámka k procesu přípravy a projednávání navrhovaných specifikací:

Předkládané aktivity v rámci jednotlivých opatření byly ve většině případů konzultovány s pracovníky příslušných odborů Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Výsledné texty aktivit jsou tak sladěním formulací zpracovatele a kompetentních pracovníků krajského úřadu.

V některých oblastech zástupci odborů navrhnou výběr aktivit, který je dle odborného názoru zpracovatele příliš zúžený. V PRJMK je třeba uvést i aktivity, které by bylo třeba začít nově realizovat, a také aktivity, které přímo krajskému úřadu nenáleží, ale které by měl v souvislosti s komplexním rozvojem území celého kraje podporovat a iniciovat. V tomto případě je žádoucí, aby se hledaly nové cesty a způsoby, jak pozitivně působit na co nejširší okruh života v Jihomoravském kraji.

Tyto zmiňované aktivity jsou proto uvedeny modře a jejich zařazení do PRJMK bude záviset na doporučení příslušných komisí a rozhodnutí volených orgánů kraje ve fázi schvalování.

OKRUH PRIORIT A: PODNIKÁNÍ, VÝZKUM, INOVACE

Specifikace jednotlivých opatření:

Číslo a název opatření
<u>A.1: Rozvoj a podpora výzkumných a technologických center a inkubátorů</u>
Stručný popis výchozí situace Technologická centra a inkubátory zprvu vznikala v prostředí vědeckovýzkumných pracovišť, v prostředí vysokých škol, často ve spolupráci s municipalitou. Nyní jsou iniciátorem vzniku technologických center a inkubátorů především výrobní podnikatelské subjekty (často ve spolupráci s univerzitami či výzkumnými ústavy). Zájem podnikatelských subjektů o technologická centra a inkubátory je podpořen speciálními vládními programy podpory podnikání využívajícími strukturální fondy EU. Technologickými centry se rozumí inovační aktivity společností, týkající se high-tech výrobků a technologií, a které jsou úzce navázané na výrobu. Technologická centra se zabývají pravidelnými změnami produktů, produktových řad, výrobních procesů a technologií. Samotné technologické procesy produkují výrobky s vysokou přidanou hodnotou a posilují tak konkurenceschopnost firem. Podnikatelské inkubátory jsou zařízení, která podporují ekonomický růst v oblasti svého působení tím, že podporují vznik nových firem, vychovávají malé firmy v období jejich vzniku a hlavně růstu a umožňují jim přístup k náležité podnikatelské podpoře a pomoci. Hlavní myšlenka inkubátoru je založena na poskytování prostoru mladým inovačním firmám, přičemž charakteristickým rysem je společné sdílení služeb. Dalším podstatným rysem, který charakterizuje inkubátor, je tzv. synergický efekt, který pozitivně podporuje a stimuluje další rozvoj firem tím, že jim dává možnost snáze navazovat vzájemné kontakty, podporuje konkurenci a v neposlední řadě umožňuje lepší poznání vlastních kvalit i nedostatků.
Cíle opatření • Posílit výzkumný, vývojový a inovační potenciál JMK na úroveň vyspělých regionů EU, tak aby se JMK stal významným místem koncentrace vědy, výzkumu a inovací v EU.
Aktivita naplňující opatření A1. Podpora zpracování přehledu výzkumných a technologických center, jejich provázání a optimalizace jejich specializací A2. Podpora zpracování marketingové strategie prezentace těchto center doma i v zahraničí A3. Podpora aktivit vedoucích k naplnění regionální inovační strategie A4. Podpora vytváření nových výzkumných a technologických center a inkubátorů
Indikátory opatření - Počet nových inkubátorů, výzkumných a technologických center, - Počet realizovaných aktivit optimalizace a provázání center, - Počty prezentačních akcí výzkumných a technologických center a inkubátorů
Kritéria pro výběr projektů - Vznik nových inkubátorů, technologických parků, inovačních center,

- Optimalizace a provázání inkubátorů, výzkumných a technologických center,
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje
- Zvýšení ekonomické síly a dynamiky kraje (růst HDP) - Zvýšení produkce výrobků s vysokou přidanou hodnotou - Zvyšování koncentrace vysoce vzdělané pracovní síly - Posilování konkurenceschopnosti firem
Cílové skupiny
• Podnikatelské subjekty • Výzkumná a technologická centra a inkubátory
Ručitel
Odbor regionálního rozvoje, radní zodpovědný za cestovní ruch a regionální rozvoj
Spolupráce
Magistrát města Brna, Regionální hospodářská komora JMK, Okresní hospodářské komory, Regionální rozvojová agentura jižní Moravy, vysoké školy, BIC Brno, Regionální poradenská a informační centra, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
Financování
• Strukturální fondy: OP Podnikání a inovace, OP Věda, výzkum, inovace • Vládní programy • Krajské zdroje • Soukromé zdroje
Vazba na jiná opatření
A.2, A.4, C.1

Číslo a název opatření
<u>A.2: Podpora spolupráce vysokých škol a vědeckovýzkumných pracovišť s podnikatelskou sférou</u>
Stručný popis výchozí situace
V Jihomoravském kraji je tradičně dostupná silná a rozvíjející se báze vysokoškolských studentů a pracovníků ve výzkumu a vývoji. Příznivá je také struktura těchto studentů a pracovníků, která je zaměřena na humanitní a přírodovědné obory (Masarykova univerzita, Mendlova zemědělská a lesnická univerzita, Veterinární a farmaceutická univerzita) a technické obory (Vysoké učení technické). Právě struktura vysokých škol, jejich zkušenosti z vědecké činnosti spolu s průmyslovou základnou jsou předpokladem pro užší spolupráci na poli aplikovaného výzkumu a zejména transferu technologií. Za určitou slabinu lze považovat nerovnováhu mezi praktickou orientací profesní přípravy studentů a potřebami trhu práce.
Cíle opatření
• Posílit spolupráci vysokých škol s komerční sférou v oblastech podnikatelské, výzkumné, inovační a profesní aktivity, aby tato spolupráce vedla ke zvýšení ekonomické síly a dynamiky JMK.

Aktivity naplňující opatření - A1. Podpora společných projektů vysokých škol a vzdělávacích zařízení, vědeckovýzkumných institucí a podnikatelské sféry s cílem komercializace výstupů - A2. Podpora rozvoje nových vzdělávacích a vědeckovýzkumných programů se zdůrazněním jejich aplikovatelnosti v praxi - A3. Pořádání konferencí pod záštitou JMK, na kterých budou prezentovány nové poznatky vedoucí ke zvýšení konkurenceschopnosti kraje
Indikátory opatření - Počet společných žádostí VŠ a komerční sféry o grantové projekty, - Počet navázání spolupráce VŠ a podnikatelské sféry, - Počet realizovaných projektů, - Počet technologických transferů, - Počet komercializovaných výstupů, - Počet navržených vědeckovýzkumných programů s aplikací pro praxi
Kritéria pro výběr projektů - Realizace spolupráce vysokých škol s komerční sférou - Délka a intenzita trvání spolupráce - Naplnění důležitých indikátorů
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Zvýšení ekonomické síly a dynamiky kraje (růst HDP) - Zvýšení produkce výrobků s vysokou přidanou hodnotou - Posilování konkurenceschopnosti firem - Zvýšení počtu pracovních míst, zvláště výše kvalifikovaných
Cílové skupiny • Vysoké školy, vědeckovýzkumná pracoviště • Podnikatelské subjekty
Ručitel Odbor regionálního rozvoje, radní zodpovědný za cestovní ruch a regionální rozvoj
Spolupráce Vysoké školy, Regionální hospodářská komora JMK, BIC Brno, Regionální poradenská a informační centra
Financování • Strukturální fondy: OP Podnikání a inovace, OP Věda, výzkum, inovace • Vládní programy • Krajské zdroje • Soukromé zdroje
Vazba na jiná opatření A1; C1; C2

Číslo a název opatření
<u>A.3: Podpora nových podnikatelských aktivit, podpora drobného, malého a středního podnikání</u>
Stručný popis výchozí situace Podpora podnikatelských aktivit včetně vzniku nových malých podniků (start-ups) je prováděna v rámci systému podpory podnikání v ČR. Chybí samostatná regionální politika podpory malých a středních podniků včetně vytvoření regionálního řetězce integrovaného financování malých podniků. Naopak je snaha podporovat podnikatelské sítě, strategické aliance a podnikatelské klastry, k podpoře vytváření podnikatelských synergických efektů. Chybí vytvoření jasné koncepce integrace malých a středních podniků jako důležitých hráčů tvorby inovací v rámci pružného a dostatečně otevřeného konkurenceschopného podnikatelského regionu ochotného a schopného reagovat na globální trendy.
Cíle opatření • Podpora inovací prostřednictvím spojení mezi malými a středními podniky, univerzitami a výzkumnými a technologickými centry – vytváření klastrů a podnikatelských sítí • Systematický rozvoj otevřeného podnikatelského prostředí, které bude vytvářet podmínky pro zahájení a další rozvoj podnikatelských aktivit, včetně rozvoje lidských zdrojů v podnikatelských subjektech • Umožnit vstup firem do „moderních“ odvětví (např. nanotechnologie, biotechnologie, přesné strojírenství, přístrojová technika pro vědu a zdravotnictví, energetické a ekologické inženýrství)
Aktivita naplňující opatření - A1. Propagace významu klastrů pro malé a střední podniky (MSP), vytipování sektorů vhodných pro vznik klastrů v regionu - A2. Finanční a technická podpora pro inovační projekty malých firem - A3. Podpora projektů při zavádění nových technologií (např. biotechnologie) - A4. Podpora podnikatelských sítí MSP s důrazem na koncentraci zdrojů, pokročilé inovace a internacionalizaci MSP - A5. Podpora exportu MSP formou obchodních misí a prezentací mimo region - A6. Podpora drobných podnikatelů
Indikátory opatření - Počet propagací klastrů a podnikatelských sítí - Počet vytvořených klastrů, - Počet vytvořených podnikatelských sítí - Počet podpořených projektů zavádění nových technologií - Počet obchodních misí podporujících export - Počet nově vzniklých drobných a malých firem
Kritéria pro výběr projektů - Naplnění důležitých indikátorů - Udržitelnost projektových záměrů - Míra schopnosti spolufinancování projektů

Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Zvýšení ekonomické síly a dynamiky kraje (růst HDP) - Zvýšení produkce výrobků s vysokou přidanou hodnotou - Posilování konkurenceschopnosti firem. - Zvýšení počtu pracovních míst - Zvýšení exportu zboží a služeb - Zvýšení kultivovanosti podnikatelského prostředí - Zavádění ekologicky šetrných technologií (biotechnologií) do zemědělské výroby a zpracovatelského průmyslu
Cílové skupiny • Podnikatelské subjekty • Vznikající malé firmy (start-ups)
Ručitel Odbor regionálního rozvoje, radní zodpovědný za cestovní ruch a regionální rozvoj
Spolupráce Regionální hospodářská komora JMK, Okresní hospodářské komory, Regionální rozvojová agentura jižní Moravy, vysoké školy, BIC Brno, Magistrát města Brna, Regionální poradenská a informační centra, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
Financování • Strukturální fondy: OP Podnikání a inovace, OP Věda, výzkum, inovace • Vládní programy • Regionální zdroje • Soukromé zdroje • Fondy zárodečného kapitálu (seed capital funds) • Formální rizikový kapitál (včetně obchodních andělů – business angels)
Vazba na jiná opatření A.1, A.2, A.4, C.1, C.2

Číslo a název opatření <u>A.4: Podpora přílivu investic do regionu a revitalizace ploch brownfields</u>
Stručný popis výchozí situace Pro vstup kvalitních nadnárodních firem musí JMK nabídnout podmínky, které se týkají zejména infrastruktury (technická a investiční příprava rozvojových zón a revitalizace starých průmyslových areálů), vzdělané pracovní síly a určité logistické výhody. O JMK projevilo v roce 2004 zájem celkem 78 zahraničních investorů. Úspěšně se v JMK podařilo realizovat investiční záměr celkem 17 zahraničním společnostem. Přislíbily zde investovat zhruba 2,5 mild. Kč a vytvořily již více než 600 nových pracovních míst. Nejčastěji směřovaly podle očekávání do Brna a do Modřic. Hlavní brněnské průmyslové zóny třídy A (CTP Modřice, Technologický park v Králově poli

a Černovická terasa) jsou v podstatě již plně obsazeny. Firmy v nich působící jsou orientovány na elektronický průmysl, informační technologie, hi-tech průmysl a průmyslovou logistiku. Nejen díky tomuto naplnění se v Brně a dalších městech otevírá velká příležitost pro revitalizaci objektů brownfields (Zetor, Zbrojovka, Mosilana, Královopolská). Úspěšné řešení těchto lokalit by mělo navázat na již ukončené či rozběhnuté projekty (Galerie Vaňkovka či přestavba železničního uzlu v Brně). Vzhledem k poloze těchto ploch blízko k centru se zde nabízí jejich využití pro administrativní účely, logistická centra, lehkou průmyslovou výrobu s vysokou přidanou hodnotou, obchodní plochy nebo pro rezidenční (bytovou) výstavbu. Problematika brownfields se nevztahuje pouze k městským prostorům, ale také se široce dotýká venkovské krajiny a obcí (opuštěné zemědělské areály, nedostavěná obchodní střediska, atd.), kde vytváří rozvojové bariéry.

Zahraniční investoři směřují své investice zejména do města Brna a jeho nejbližšího okolí. Tento fakt se může začít negativně projevovat pro samotné zahraniční firmy, neboť může znamenat nákladové tlaky na cenu práce, cenu nemovitostí a problémy s logistikou, proto by bylo vhodné zaměřit cílené podpory (finanční, propagační atd.) i na lokality vzdálené Brnu. A to např. Břeclav, kde lze využít polohu města při hranicích s Rakouskem a Slovenskem a zejména logistickou výhodu – dálniční spojení a železniční koridory. Dále směřovat podporu do lokalit, které jsou nejvíce postižené nezaměstnaností u nichž by mohla být určitá konkurenční výhoda pro investora (např. logistická či infrastrukturní). Jedná se zejména o města Znojmo, Hodonín, Mikulov (u dvou posledních měst již sice existují průmyslové zóny, avšak jejich marketing je prozatím neefektivní).

Cíle opatření

- Získat nové domácí i zahraniční investory
- Vytvořit podmínky pro vznik a rozvoj podnikatelských zón
- Vyřešit revitalizaci a využití objektů brownfields
- Posílení terciérního sektoru v Jihomoravském kraji (hi-tech technologie, výzkum, inovace, strategické služby, atd.)

Aktivita naplňující opatření

- A1. Podpora vyhledávání potenciálních zahraničních i domácích investorů do prioritních odvětví JMK definovaných Strategií rozvoje hospodářství JMK a RIS, jako např. life science, elektrické a optické přístroje, IT, a do dalších perspektivních odvětví
- A2. Podpora aktivit „after-care“ (následné péče) o zahraniční investory, zejména pak zprostředkování spolupráce s místními subdodavateli, vědecko-výzkumnými kapacitami
- A3. Prezentace kvalitních kancelářských komplexů, technologických a výzkumných center s cílem přilákání investorů ze strategických služeb
- A4. Podpora revitalizace ploch brownfields
- A5. Aktualizace přehledu významných brownfields a průmyslových zón
- A6. Prezentace významných brownfields a průmyslových zón potenciálním investorům
- A7. Podpora výkupu pozemků a budování infrastruktury ve vybraných brownfields a průmyslových zónách
- A8. Podpora vytvoření 2-3 větších logistických center v regionu

Indikátory opatření - Počet nových investorů - Objem vyvolaných investic - Počet nových pracovních míst - Počet realizovaných aktivit after-care - Počet prezentací investičních možností - Počet úspěšně revitalizovaných brownfields - Vznik logistických center - Rozsah připravených podnikatelských pozemkových nemovitostí – objektů v m² nebo ha užitkových ploch, z toho brownfields, inkubační jednotky, technologická a podnikatelská centra, výzkumné ústavy
Kritéria pro výběr projektů - Naplnění důležitých indikátorů - Míra schopnosti spolufinancování projektů - Lokalizace projektu - Vznik nových pracovních míst - Zlepšení dopravní a ostatní technické infrastruktury
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Zvýšení ekonomické síly a dynamiky kraje (růst HDP) - Zvýšení produkce výrobků s vysokou přidanou hodnotou - Posilování konkurenceschopnosti firem. - Zvýšení počtu pracovních míst - Zvýšení kupní síly obyvatel - Zvýšení vzdělanostní úrovně obyvatel - Zlepšení životního prostředí obyvatel
Cílové skupiny • Podnikatelské subjekty
Ručitel Odbor regionálního rozvoje, radní zodpovědný za cestovní ruch a regionální rozvoj
Spolupráce Regionální hospodářská komora JMK, Okresní hospodářské komory, Regionální rozvojová agentura jižní Moravy, vysoké školy, BIC Brno, Magistrát města Brna, Regionální poradenská a informační centra, CzechInvest, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
Financování • Strukturální fondy • Vládní programy • Soukromé zdroje
Vazba na jiná opatření A.2, A.4, C.4, F.5

Číslo a název opatření

A.5: Stabilizace a modernizace podniků agrobyznysu zaměřených na konkurenceschopné komodity s oporou v horizontální a vertikální integraci prvovýroby, zpracování a obchodu

Stručný popis výchozí situace

Zemědělství a lesnictví v JMK je významnou součástí ekonomiky kraje. Obor prvovýroby je propojen hustou sítí vazeb s průmyslem a také s obchodem. Průmyslové podnikání na jedné straně nachází v prvovýrobě rozsáhlý trh pro svoji produkci, na druhé straně je průmysl zaměstnáván zpracováním zemědělské a lesnické produkce. Obchod jako podnikatelský obor je na zemědělství pevně vázán.

Podíl zemědělské půdy na celkové výměře území JMK je vysoký a překračuje 60 %. Podíl orné půdy činí 50,9 % (ČR 39,0 %). Vedle standardní zemědělské prvovýroby jsou zde i obory speciální produkce – především ovocnářské a vinařské. Svůj význam má i produkce ryb a donedávna i produkce zelinářská a květinářská.

Pozici prvovýroby vytvářejí především půdně klimatické podmínky a lidský potenciál Jihomoravského kraje. Také tyto faktory formují agrobyznys jako významnou součást ekonomiky Jihomoravského kraje.

Neuspořádané vlastnictví zemědělské půdy se stalo významným strukturálním problémem zemědělství a ohrožuje stabilitu všech typů zemědělských podniků.

V současné době, zejména aplikací Společné zemědělské politiky EU (SZP EU) v ČR se zásadně mění i postavení jihomoravského zemědělství s ohledem na konkurenční prostředí jak ve vztahu k ostatním krajům v ČR, tak i k ostatním členským zemím EU. Rozhodující vliv sehrává omezování produkce a odbytu potravin.

Reformovaná společná zemědělská politika EU, podporovaná finančním nástrojem Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD), má být na území ČR uskutečňována prostřednictvím Programu rozvoje venkova v ČR na léta 2007-13. Tento program svým nasměrováním dotační podpory citelně omezí přístup k finančním zdrojům EAFRD pro subjekty v kraji. Proto je nutno předpokládat, že Jihomoravský kraj bude patřit mezi evropské regiony, které budou předurčené i nadále k intenzivní zemědělské výrobě, ale bez významnější dotační podpory SZP EU.

Cíle opatření

- Stabilizovat střední a velké zemědělské podniky a dosáhnout uspořádání právních vztahů k obhospodařované půdě.
- Zvýšit rozsah investic do nových produktů, postupů a technologií v ucelených konkurenceschopných komoditních vertikálách
- Posílit pozici odbytově úspěšných podnikatelských sdružení prvovýroby, dodavatelů, zpracovatelů a obchodníků na vyšším stupni horizontální i vertikální integrace.
- Rozšířit využití nových, ekologicky příznivějších technologií, zajišťujících certifikovanou kvalitu od vstupů po finální výrobky s vyšší přidanou hodnotou
- Rozvinout nepotravinářskou produkce, zejména v oblasti obnovitelných zdrojů energie

Aktivita naplňující opatření

- A1. Modernizace podniků agrobyznysu k zlepšování výkonnosti, zlepšování kvality a ke zvyšování přidané hodnoty produktů s využitím výsledků výzkumu a vývoje v ucelených komoditních vertikálách
- A2. Podpora investic do zlepšování kvality produktů a jejich monitoringu
- A3. Provádění komplexních pozemkových úprav ve prospěch efektivního a environmentálně zodpovědného hospodaření na půdě a k racionálnímu prostorovému uspořádávání krajiny
- A4. Rozvoj odborného vzdělávání a poradenství
- A5. Podpora produkce vysoce kvalitního sladovnického ječmene a sladu, produkce vepřového masa a masných výrobků, produkce drůbežního masa a masných výrobků se zajištěním certifikované kvality
- A6. Podpora zakládání a činnosti podnikatelských sdružení na vysokém stupni horizontální i vertikální integrace
- A7. Založení a rozvoj systému produkce, spravování a využívání biomasy, se zaměřením na komplexní energetické využití zejména obilovin a kukuřice
- A8. Podpora rozvoje systému produkce a zpracování listnatého dřeva s vysokou mírou přidané hodnoty ve finálních produktech.

Indikátory opatření

- Počet projektů ke zvyšování kvality
- Počet projektů vzdělávání
- Počet nových produktů s certifikovanou kvalitou
- Počet vzniklých podnikatelských sdružení
- Rozsah vnějších investic do prvovýroby a zpracování produkce
- Zvýšení výměry plodin pro energetické využití
- Zvýšení podílu zpracovávaného dřeva v JMK
- Nová pracovní místa ve zpracování a obchodě

Kritéria pro výběr projektů

- Soulad s rozvojovými koncepcemi kraje v oblasti ochrany ŽP
- Míra získávání vnějších finančních zdrojů
- Schopnost spolufinancování projektů
- Vytváření pracovních míst
- Pozitivní dopady na ochranu a tvorbu venkovské krajiny
- Zlepšení environmentálních charakteristik výroby
- Snižování energetické náročnosti výroby
- Využívání specifických produkčních výhod kraje
- Naplnění environmentálních regulativů

Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje

- Růst přidané hodnoty produktů, růst tržeb za produkty
- Růst intenzity a ekonomické výkonnosti agrobyznysu při respektování principů ekologické stability venkovské krajiny
- Růst hrubé zemědělské produkce

- Posílení sociálně ekonomické stabilizace venkovského prostoru
Cílové skupiny
Komplexní podnikatelská struktura agrobyznysu
Ručitel
Odbor regionálního rozvoje, radní zodpovědný za rozvoj zemědělství, venkova a kultury
Spolupráce
Sdružení zemědělců, Agrární komory, Hospodářské komory, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu
Financování
- Soukromý kapitál - Veřejná podpora z národních zdrojů - Evropské fondy: EAFRD, strukturální fondy
Vazba na jiná opatření
Opatření A.1, A.2, A.3, B.1, B.2

Číslo a název opatření
<u>A.6: Podpora podnikatelských aktivit v cestovním ruchu</u>
Stručný popis výchozí situace
Existující potenciál nabídky cestovního ruchu v Jihomoravském kraji je využíván jen z části. Důvodem těchto omezení jsou především nedostatečná základní a doprovodná infrastruktura cestovního ruchu, podobně nabídka a kvalita služeb nesplňuje v mnoha střediscích současný požadovaný standard, chybí nabídka specializovaných a originálních produktů a programů, rezervy jsou i v turistických informacích, propagaci a marketingu. Proto také finanční přínos cestovního ruchu do ekonomiky kraje, resp. zaměstnanost v cestovním ruchu nevyznívá dosud pro Jihomoravský kraj příliš příznivě. Podpora malého a středního podnikání v cestovním ruchu je často jen proklamativní, chybí účinnější nástroje investiční pobídky a přístupu k finančním zdrojům v cestovním ruchu. Jedním z nezbytných podkladů pro rozhodování krajského destinačního managementu je dostatek informací o nabídce a využití služeb cestovního ruchu. Přes zlepšení informací poskytovaných statistickou službou a přes realizaci několika jednorázových průzkumů návštěvnosti není systém monitorování a vyhodnocování informací o cestovním ruchu v kraji dosud uspokojivě zajištěn.
Cíle opatření
- Zvýšit pobytovou návštěvnost v kraji - Prodloužit turistickou sezónu na jižní Moravě - Zvýšit příjmy z cestovního ruchu v soukromém i veřejném sektoru - Zvýšit podnikatelskou aktivitu malých a středních podniků v cestovním ruchu

- Zkvalitnit profesní připravenost aktérů v cestovním ruchu

Aktivita naplňující opatření

- A1. Podpora rozvoje a modernizace infrastruktury cestovního ruchu
- A2. Podpora rozvoje nových produktů cestovního ruchu
- A3. Podpora zvyšování kvality služeb v cestovním ruchu
- A4. Rozvoj vinařské turistiky na jižní Moravě
- A5. Výstavba sportovně-rekreační infrastruktury v turistických střediscích
- A6. Výstavba lázeňského komplexu v Lednici a Pasohlávkách
- A7. Podpora rozvoje golfových příležitostí
- A8. Zatraktivnění památkových objektů a jejich větší využití v cestovním ruchu
- A9. Budování a údržba naučných stezek a cyklostezek
- A10. Rozvoj mezinárodních, národních a nadregionálních cyklistických stezek na území JMK – Dostavba bezpečné cyklostezky Brno - Vídeň na území ČR
- A11. Budování a údržba jezdeckých stezek a navazující infrastruktury
- A12. Podpora začínajících i stávajících malých a středních podnikatelů v cestovním ruchu
- A13. Podpora projektů agroturistiky a venkovské turistiky
- A14. Podpora projektů školení a vzdělávání aktérů v cestovním ruchu
- A15. Příprava modulů celoživotního vzdělávání v cestovním ruchu
- A16. Podpora vzniku regionálního informačního a rezervačního turistického systému
- A17. Podpora informovanosti, rozvoj činnosti TIC
- A18. Podpora aktivní spolupráce turistických informačních center v JMK a jiných informačních center v kraji (jako např. IC pro mládež, městská IC, IC pro ekologickou turistiku apod.)
- A19. Podpora projektů kongresového cestovního ruchu v JMK a propagace Brna jako významného kongresového centra
- A20. Podpora konání kulturních a společenských akcí na území JMK a jejich využití k zatraktivnění kraje pro turisty, zlepšení informovanosti o pořádaných akcích
- A21. Intenzivní propagace významných kulturních, sportovních a jiných aktivit v Jihomoravském kraji a její širší záběr (např. hudební festival Moravský podzim, letní Shakespearovské slavnosti, festival zábavy „Brno – město uprostřed Evropy“ a další)
- A22. Marketingová podpora cestovního ruchu a podpora činnosti Agentury cestovního ruchu jižní Moravy)
- A23. Šetření návštěvnosti a profilu návštěvníka JMK – tzv. monitoring návštěvníků

Indikátory opatření

- Počet realizovaných projektů zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu
- Počet km nových/zrekonstruovaných cyklostezek a naučných stezek

- Počet projektů šetrného cestovního ruchu (např. projekty venkovské turistiky) - Počet nových turistických produktů - Počet vzdělávacích projektů, počet proškolených pracovníků - Počet vytvořených pracovních míst - Počet prezentačních a propagačních akcí - Zvýšení počtu návštěvníků kraje - Prodloužení délky pobytů v kraji
Kritéria pro výběr projektů - Soulad s cíli Strategie rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje - Přednostní podpora projektů regionálního a nadregionálního významu - Podpora projektů příhraniční spolupráce - Dovybavení turistických středisek sportovně-rekreační infrastrukturou - Vytváření dlouhodobých pracovních míst - Bonifikace projektů trvale udržitelného cestovního ruchu (podpora ekologického pilíře cestovního ruchu) - Míra schopnosti spolufinancování projektů i po ukončení dotační podpory
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Zvýšení atraktivity kraje - Růst HDP kraje - Oživení venkovských oblastí - Snížení míry nezaměstnanosti
Cílové skupiny • Domácí a zahraniční návštěvníci JMK • Podnikatelský sektor
Ručitel Odbor regionálního rozvoje, radní zodpovědný za cestovní ruch a regionální rozvoj
Spolupráce Podnikatelský sektor, veřejný sektor (města, obce, zájmová sdružení), zřízená implementační, monitorovací a kontrolní jednotky při Krajském úřadu Jihomoravského kraje
Financování • Zdroje EU: OP Podnikání a inovace, OP Rozvoj lidských zdrojů, Integrovaný operační program, Regionální operační program, Společný regionální operační program, INTERREG III.A • Státní zdroje: MMR ČR – Podpora obnovy venkova, Státní program podpory cestovního ruchu, MŽP ČR – Státní fond životního prostředí, programy Ministerstva kultury (opravy kulturních památek, kulturní aktivity), Česká centrála cestovního ruchu • Krajské zdroje – POV, Grantový fond • Obecní zdroje • Soukromé zdroje
Vazba na jiná opatření B.1, B.2, C.1, D.2

OKRUH PRIORIT B: ROZVOJ VENKOVA

Číslo a název opatření
<u>B.1: Podpora infrastruktury, služeb a aktivit pro rozvoj venkova</u>
Stručný popis výchozí situace V Jihomoravském kraji se v roce 2004 nacházelo 593 obcí s méně než 2000 obyvateli. Z celkového počtu obcí činí jejich podíl 88 %, ale na počtu obyvatel se podílejí necelými 30 %. Od druhé poloviny 90. let počet obyvatelstva ve venkovských obcích mírně přibývá (růst 2 % v letech 1996 až 2004) oproti celému kraji (pokles 2 %). Pozitivní vývoj počtu obyvatel se projevuje zejména ve venkovských obcích soustředěných v okolí větších měst (zřetelně se uplatňuje vliv Brna). Je to způsobeno především suburbanizačními trendy, kdy obyvatelé zázemí měst využívají levnějšího a příjemnějšího bydlení na venkově, ale za prací a službami dojíždí do města, kde stráví většinu dne a kde často setrvávají i ve volném čase. Opačný trend se projevuje v marginálních územích, kde je možno zaznamenat pokles počtu obyvatel, jeho stárnutí a vysoké procento nezaměstnanosti. Atraktivita venkovských obcí a tím i předpoklady zachování podmínek udržitelného rozvoje je územně diferencovaná v závislosti na geografické poloze a vybavenosti obce technickou a občanskou infrastrukturou. Budování a rekonstrukce technické infrastruktury byla v uplynulých desetiletích značně zanedbána. Neuspokojivá je situace především v oblasti odkanalizování obcí a čištění odpadních vod. Základní odlišnost venkova a města spočívá především v odlišném životním způsobu jeho obyvatel, který se na venkově projevuje těsnějšími vazbami k přírodnímu prostředí, kulturním hodnotám, tradicím a spolkovému životu. Cílevědomé vytváření podmínek pro zachování a rozvoj těchto hodnot spolu s vytvářením pracovních příležitostí je základem pro stabilizaci venkova a jeho sídelní struktury. Venkovský prostor je nutno chápat jako plnohodnotné specifické prostředí založené na tradičních kulturních hodnotách a odlišném životním stylu jeho obyvatel, který je svázán se zemědělskými činnostmi, drobným a středním podnikáním a péčí o krajinu. Tyto činnosti je nutno pro zajištění stabilizace venkova podporovat a doplnit dle místních podmínek možnostmi využívání pro turistický ruch a rekreační využití.
Cíle opatření • Rozvoj venkovského prostoru a jeho obyvatelstva a to především zlepšením podmínek dopravní a technické obsluhy území, udržením základního občanského vybavení, kultivací prostředí a posilováním kulturního a spolkového života.
Aktivity naplňující opatření A1. Podpora projektů zaměřených na obnovu a oživení rázovitosti venkova a jeho stavebního fondu (Program rozvoje venkova) A2. Podpora projektů zaměřených na obnovu veřejných budov a staveb, obnovu veřejných prostranství, památek a místních pozoruhodností se zachováním tradičního rázu sídel, zástavby a staveb a historických struktur krajiny (Program rozvoje venkova) A3. Podpora projektů zaměřených na obnovu a rozšiřování technické infrastruktury ve venkovských oblastech (vodovody, kanalizace, místní komunikace, ekologické vytápění, informační sítě) na úrovni standardů EU (Program rozvoje venkova,

Fond ŽP JMK)	
A4.	Podpora urbanistických a architektonických studií a projektové dokumentace pro zachování typické místní venkovské zástavby, projektové dokumentace infrastruktury (Program rozvoje venkova)
A5.	Podpora projektů řešících komplexní úpravy veřejných prostranství, obnovu a zřizování veřejné zeleně (Program rozvoje venkova)
A6.	Podpora projektů zaměřených na opravu a výstavbu místních komunikací, výstavba cyklistických a pěších stezek, veřejného osvětlení a veřejného rozhlasu (Program rozvoje venkova)
A7.	Podpora projektů zaměřených na rozvoj místní občanské vybavenosti a veřejných služeb s přednostním využíváním stávajících nevyužitých objektů (Program rozvoje venkova)
A8.	Podpora projektů zaměřených na rozvoj veřejné hromadné dopravy jako hlavního směru zvýšení obslužnosti venkovských oblastí
A9.	Podpora projektů zaměřených na rozvoj partnerské spolupráce na společných projektech rozvoje infrastruktury a vybavenosti venkovských sídel (sdružení obcí) (Program rozvoje venkova)
A10.	Podpora zpracování dokumentace pro rozvojové projekty mikroregionů Jihomoravského kraje (Program rozvoje venkova, Grantový program JMK)
A11.	Podpora zpracování Místních rozvojových strategií Místních akčních skupin na principu Leader v Jihomoravském kraji (Grantový program JMK)
A12.	Podpora projektů obcí zaměřených na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova (Program rozvoje venkova)
A13.	Projekty zaměřené na podporu činnosti spolků a zájmových skupin, povzbuzení občanských aktivit a rozvoje komunitního života v obcích (Program rozvoje venkova, grantové programy na podporu činnosti neziskových organizací, kultury, sportu – viz C.4)
A14.	Projekty zaměřené na podporu sociální stabilizace mladé generace a vytvářející vícegenerační pracovní možnosti na venkově
A15.	Projekty zaměřené na podporu aktivit drobného a středního podnikání se zaměřením na řemeslnou výrobu nebo využití místních zdrojů (Grantový program JMK pro začínající drobné podnikatele)
A16.	Podpora činnosti jednotek sborů dobrovolných hasičů zřízených obcemi
Indikátory opatření	
- Počet realizovaných projektů zaměřených na zkvalitnění infrastruktury, služeb a občanské vybavenosti venkovských obcí - Počet zpracovaných rozvojových dokumentů - Počet vzdělávacích aktivit - Migrační saldo venkovských obcí - Index demografického stárí ve venkovských obcích - Počet projektů podnikatelských subjektů ve venkovských obcích	

Kritéria pro výběr projektů - Rozsah území a počtu obyvatel pokrytých realizací projektu - Návaznost na jiné projekty, zejména v oblasti posilování řemeslné výroby, rozvoje služeb, cestovního ruchu a ochrany životního prostředí - Zlepšení standardu technické vybavenosti obce realizací projektu - Zlepšení občanské vybavenosti obce s cílem větší spokojenosti jejích obyvatel - Míra spolupráce obcí na projektu a výše spolufinancování - Významnost obnovovaných památek a tradic pro celý kraj
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Stabilizace počtu obyvatel ve venkovských oblastech (především mladé populace) - Vytvoření pracovních míst vázaných na místní podmínky (drobná výroba, služby, péče o krajinu při jejím ekonomické využívání) – pokles sociálních příspěvků a podpor - Zvýšení počtu uživatelů hromadné dopravy ve venkovských oblastech - Zlepšení přírodních a kulturních hodnot krajiny
Cílové skupiny • Venkovské obce či jejich sdružení • Podnikatelské subjekty v zemědělské i nezemědělské sféře • Sdružení, spolky, neziskové organizace na venkově • Fyzické osoby, vlastníci nemovitostí
Ručitel Odbor regionálního rozvoje, radní zodpovědný za rozvoj zemědělství, venkova a kultury
Spolupráce Obce a sdružení obcí, neziskové organizace, podnikatelské subjekty, státní orgány a instituce
Financování • Program rozvoje venkova JMK • Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova • Soukromé zdroje
Vazba na jiná opatření F.1, F.2, F.5, C.3, C.4

Číslo a název opatření <u>B.2: Rozvoj polyfunkčního využívání krajiny</u>
Popis výchozí situace Krajina je rozmanitým prostorem s řadou funkcí. Je tvořena komplexem sídel, komunikací, hospodářsky využívané půdy a přírodními prostory. Je prostorem s nejen úkoly obytnými a hospodářskými, ale je třeba usilovat o sladění lidských aktivit s přírodním charakterem krajiny a o přizpůsobení využívání udržitelnému rozvoji.

V Jihomoravském kraji dominuje zemědělské využití půdy, kdy zemědělská půda tvoří 60 % rozlohy kraje a vykazuje vysoký stupeň zornění (84 %). Zemědělská soustava bude v důsledku revize Společné zemědělské politiky EU procházet obtížně odhadnutelnou restrukturalizací. Zjevný je trend odklonu od potravinářsky využitelné produkce a také trend omezování dotační podpory zemědělců v Jihomoravském kraji. Důsledky tohoto vývoje budou významně působit na uspořádání venkovské krajiny.

Lesnatost kraje činí pouze 28 %. Lesy musí uspokojovat stále rostoucí nároky na funkce mimoprodukční, vodohospodářské, půdoochranné, krajinné, klimatické a rekreační. V kraji je doložitelný trend postupného zalesňování zemědělsky obtížně využitelných ploch. Rozsah tohoto zalesňování mírně převyšuje výměru pozemků trvale odnímaných z pozemků určených k plnění funkcí lesa pro různé účely investiční výstavby, případně pro těžbu surovin.

Krajina Jihomoravského kraje je vystavena velmi silným urbanizačním tlakům. Typická je velmi hustá síť venkovských sídel. Krajina v blízkosti Brna již podléhá suburbanizačním procesům. V kraji je kvalitativně významný podíl území ochrany přírody a krajiny. Venkovská krajina je nejdůležitějším potenciálem zároveň limitem rozvoje venkovské turistiky.

Za těchto okolností je nevyhnutelné zodpovědně usměrňovat vývoj komplexu krajinných složek a aktivně podporovat pozitivní vývoj uspořádání krajinného prostoru.

Souběžně je nutno vytvářet kontrolovatelný systém zapojení zemědělských a lesnických podnikatelů do péče o krajinu. Touto cestou může péče o krajiny významně přispět k sociálně ekonomické stabilizaci venkova

Cíle opatření

- Dosáhnout polyfunkčního uspořádání krajiny s optimálním zastoupením krajinných složek a s udržitelným způsobem využívání.

Aktivita naplňující opatření

- A1. Podpora projektů utváření venkovské krajiny k polyfunkčnímu využívání a souvisejících iniciativ s efektivním využitím nástroje komplexních pozemkových úprav (Program rozvoje venkova)
- A2. Podpora aktivit vedoucích k ekologickému hospodaření v krajině
- A3. Podpora aktivit zemědělských podnikatelských subjektů při utváření krajiny a péči o ni
- A4. Podpora projektů využívajících udržitelným způsobem přírodní zdroje k rozvoji venkova
- A5. Podpora projektů zaměřených na údržbu a rozvoj lesních porostů (Dotační program Hospodaření v lesích)
- A6. Podpora budování, obnova a údržba rybníků a jejich využití pro chov ryb a jiné aktivity

Indikátory opatření

- Počet projektů vedoucích k utváření venkovské krajiny
- Počet katastrálních území s realizovanými pozemkovými úpravami
- Intenzita zapojení zemědělců do údržby krajiny
- Vývoj podílu příjmů zemědělců a lesníků za práce a dodávky v utváření a údržbě krajiny
- Zvýšení plochy lesních porostů, zvýšení kvality lesních porostů

- Počet rybníků plnících plnohodnotně své krajinné funkce
Kritéria pro výběr projektů
- Velikost pravidelně a cíleně udržované krajiny (okolí vodních toků, meze, luční porosty atd.) - Snížení ohroženosti půdy vodní a větrnou erozí - Zmenšení a zpomalení odtoku vody z krajiny - Akumulace vody ve vodních nádržích - Zvětšení plošného podílu přírodě blízkých ekosystémů v krajině - Pozitivní dopad na ochranu krajinného rázu - Nárůst udržitelných pracovních příležitostí v aktivní tvorbě a péči o krajinu - Využitelnost pro venkovskou turistiku a rekreaci
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje
- Vyjasnění uspořádání majetkových práv a povinností a způsobů užívání pozemků umožní optimální využívání možností území, dojde k různorodému využívání krajiny a k realizaci alternativních aktivit v krajině, které se budou doplňovat s tradiční hospodářskou činností - Zmenšení veřejných výdajů na odstraňování důsledků nestabilního uspořádání krajinné struktury zejména důsledků erozních a povodňových situací. - Zlepšení se ochrany a kvalitativního stavu zdrojů vody v území kraje. - Zemědělské a lesnické podnikání bude v důsledku správného uspořádání pozemků, kultur a aktivit ve venkovské krajině efektivnější. - Opatření přispěje ke stabilizaci obyvatelstva ve venkovském prostoru v důsledku udržení pracovních příležitostí a vytvoří předpoklady pro rozvoj venkovské turistiky.
Cílové skupiny
• Obce • Podnikatelské subjekty
Ručitel
Odbor regionálního rozvoje, odbor životního prostředí, radní zodpovědný za rozvoj zemědělství, venkova a kultury, radní zodpovědný za životní prostředí
Spolupráce
Obce, podnikatelé, občané, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj
Financování
• Fondy EU – OP Životní prostředí, EAFRD • Státní zdroje • Krajské zdroje • Obecní zdroje
Vazba na jiná opatření
A.5, A.6, B.1, E.1, E.2, F.5

OKRUH PRIORIT C: LIDSKÉ ZDROJE A TRH PRÁCE

Číslo a název opatření
<u>C.1: Podpora vzdělávání obyvatelstva a podpora rozvoje vzdělávacího systému</u>
Stručný popis výchozí situace Úroveň formální vzdělanosti obyvatelstva Jihomoravského kraje je ve srovnání s ostatními kraji ČR nadprůměrná, existuje zde ovšem velmi silná diference mezi jednotlivými částmi kraje (např. vzdělanost v okresech Znojmo a Břeclav patří k nejnižším v ČR). Důležité je, že ve srovnání s průměrem EU je podíl vysokoškolsky vzdělaných pracovníků v kraji stále velmi nízký. Obsahová stránka vzdělání často neodpovídá nárokům, které klade na absolventy trh práce. Nabídka studijních oborů středních škol je nedostatečně provázána s potřebami trhu práce, málo je kladen důraz na další vzdělávání dospělých. Proto je potřeba podporovat reformu vzdělávacího systému, především rozvíjení praktických dovedností a znalostí, a také změnu struktury studijních oborů středních, vyšších i vysokých škol v kraji. Současně je nezbytné zajistit dostatek kvalifikovaných pedagogů, zvláště ve školách v menších obcích. Provázanost počátečního a dalšího vzdělávání a vytvoření efektivního systému rekvalifikací umožní zvýšení zaměstnatelnosti všech skupin obyvatelstva. Důraz by měl být kladen také na rozvoj neformálního vzdělávání, tj. pořádání různých zájmových kurzů, přednášek apod., jejichž cílem není poskytovat odbornou kvalifikaci, ale přispět k celkové kultivaci a rozvoji lidského potenciálu kraje. I po dokončení optimalizace sítě škol by měla zůstat zachována dostupnost škol (zejména základních škol) ze všech částí kraje. V souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. se bude posilovat integrace žáků se zdravotním i mentálním postižením do běžných tříd.
Cíle opatření • Podstatně zvýšit počet vysokoškoláků v kraji • Vytvořit fungující a územně dostupný systém institucí a forem vzdělávání a celoživotního učení • Zvýšit míru zapojení obyvatelstva do procesů celoživotního učení • Rozvíjet instituce a programy poskytující neformální vzdělávání
Aktivity naplňující opatření A1. Změny studijních oborů středních a vyšších odborných škol podle výsledků průzkumů kvalifikačních potřeb zaměstnavatelů a průzkumů uplatnitelnosti absolventů A2. Dokončení optimalizace sítě škol, zachování středního a odborného školství i mimo velká města A3. Podpora projektů environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty na školách i v institucích mimoškolní výchovy a vzdělávání A4. Podpora škol a školských zařízení s vynikajícími výsledky talentovaných žáků (Dotační program) A5. Podpora projektů podporujících integraci zdravotně a mentálně postižených žáků a studentů do běžných tříd A6. Podpora škol používajících netradiční metody výuky založené na rozvoji

praktických dovedností (waldorfské, daltonské školy atd.) A7. Vytvoření systému vzdělávání a výcviku poradců při volbě povolání na školách A8. Podpora projektů celoživotního vzdělávání včetně zajištění finančních zdrojů pro podnikatelské subjekty působící v této oblasti A9. Rozvoj programů zvyšování kvalifikace pedagogů běžných škol i lektorů pro výuku v systému celoživotního vzdělávání A10. Podpora projektů zvyšování informační gramotnosti obyvatel A11. Podpora využívání nových informačních technologií v systému vzdělávání A12. Podpora realizace projektů neformálního a zájmového vzdělávání A13. Údržba a rozvoj stavebně-technického stavu škol a školských zařízení A14. Podpora škol a školských zařízení v rámci Programu rozvoje škol a školských zařízení A15. Podpora soukromého a církevního školství (Dotační program) A16. Multifunkční informačně vzdělávací centrum PdF MU A17. Podpora cizojazyčné výuky - Dotace právnické osobě vykonávající činnost střední školy poskytující vzdělání v anglickém jazyce A18. Podpora spolupráce škol a školských zařízení se zahraničím (Dotační program DO SVĚTA!)	Indikátory opatření - Podíl vysokoškoláků na úhrnném počtu pracovníků kraje - Podíl obyvatel ve věku 15 až 64 let, zařazených do systému celoživotního učení - Míra účasti na terciárním vzdělávání - Výše a podíl finančních prostředků na další vzdělávání - Ukazatele výzkumu a vývoje na VŠ - Počet projektů EVVO - Počet projektů podporujících integraci zdravotně a mentálně postižených žáků a studentů - Počet projektů celoživotního vzdělávání - Počet programů vzdělávání pedagogů a lektorů - Počet projektů neformálního vzdělávání Kritéria pro výběr projektů - Aktuálnost projektu, zohlednění současných potřeb a vývojových trendů - Přínos projektu pro zvýšení dostupnosti a kvality vzdělání v jednotlivých částech regionu - Přínos projektu ke zlepšení úrovně kvalifikace pracovních sil - Provázanost nabídky vzdělání s potřebami regionálního trhu práce - Zapojení ostatních subjektů do projektu (zaměstnavatelů, škol, NNO) - Zajištění spolufinancování projektu Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Zvýšení úrovně vzdělanosti populace a zvýšení její uplatnitelnosti na trhu práce
--	---

- Vytvoření nových pracovních míst - Kultivace lidského potenciálu
Cílové skupiny • Celá populace kraje • Žáci a studenti, pedagogové • Školy, instituce mimoškolní výchovy a vzdělávání • Školící a poradenské subjekty
Ručitel Odbor školství, radní zodpovědný za majetek, školství v záležitostech koncepce a optimalizace, radní zodpovědný za školství v zřizovatelských funkcích, mládež a sport
Spolupráce Města a obce, úřady práce, vědecké ústavy, školy, vzdělávací instituce, pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra, střediska výchovné péče, profesní asociace
Financování • Evropské fondy – OP Věda, výzkum, inovace; OP Zaměstnanost, OP vzdělávání • Státní zdroje • Dotace JMK: Program rozvoje škol a školských zařízení, Podpora škol a školských zařízení s vynikajícími výsledky talentovaných žáků, Dotace v oblasti školství - program DO SVĚTA!, Dotace právnické osobě vykonávající činnost střední školy poskytující vzdělání v anglickém jazyce Dotační program pro poskytování dotací v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty • Soukromé zdroje
Vazba na jiná opatření A.2., C.2, C.4, F.1, F.3

Číslo a název opatření <u>C.2: Zlepšování podmínek pro zaměstnanost</u>
Stručný popis výchozí situace Transformace ekonomiky ČR v devadesátých letech s sebou přinesla velké změny v oblasti trhu práce. Tyto změny se projevily mimo jiné přesuny pracovních sil mezi odvětvími, podniky a profesemi. V souvislosti s tím vzrostly nároky na flexibilitu pracovníků, jejich kvalifikaci a adaptabilitu na technologické změny. Jedním z velkých problémů se stala nezaměstnanost pracovníků s nedostatečnou kvalifikací. Zvyšuje se riziko sociální exkluze některých skupin obyvatelstva v důsledku jejich dlouhodobé nezaměstnanosti. Otevření státních hranic vyvolalo potřebu řešit otázku integrace cizinců včetně jejich zapojení do trhu práce. Pro zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti obyvatel Jihomoravského kraje i přistěhovalců je nezbytné vytvořit efektivní systém rekvalifikací v návaznosti na tendence vývoje trhu práce a spolu s rekvalifikacemi účelně využívat také další nástroje aktivní politiky

zaměstnanosti (s důrazem na skupiny obyvatel znevýhodněné na trhu práce). Efektivitu rekvalifikačních programů podpoří pravidelné průzkumy aktuální situace na trhu práce. Ke zvýšení zaměstnanosti přispěje také podpora malého a středního podnikání.

Významným krokem ke zvýšení zaměstnatelnosti je vyšší kvalifikace; zkvalitnění počátečního i dalšího vzdělávání formou propojení sféry vzdělávání a podnikatelské sféry umožní přizpůsobit proces vzdělávání potřebám trhu práce, a také zvýší dostupnost praxí pro žáky a studenty.

Cíle opatření

- Zvýšit míru zaměstnanosti obyvatelstva, zlepšit využití potenciální pracovní síly
- Vybudovat instituce a struktury zajišťující vazby mezi sférou vzdělání a trhem práce
- Využívat rekvalifikační programy pro absolventy i pro střední generaci jako nástroj přizpůsobování struktury pracovních sil potřebám trhu práce
- Efektivně využívat všechny nástroje aktivní politiky zaměstnanosti
- Posilovat sociální integraci ohrožených skupin obyvatelstva

Aktivity naplňující opatření

- A1. Vznik a zabezpečení fungování systému/instituce, který/á bude zajišťovat vazby mezi sférou vzdělání a trhem práce
- A2. Realizace průzkumů kvalifikačních potřeb zaměstnavatelů a průzkumů uplatnitelnosti absolventů škol
- A3. Vytvoření a aktualizace informačního systému o potřebě profesí v kraji
- A4. Rozvoj projektů využívajících nástroje aktivní politiky zaměstnanosti
- A5. Podpora projektů, které přispějí ke zvýšení zaměstnanosti skupin, které potřebují zvláštní péči (zákon 435/2004 Sb.) – osoby se zdravotním postižením, osoby do 25 let věku, těhotné ženy, matky do devátého měsíce po porodu, osoby starší 50 let, osoby vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 6 měsíců, osoby ohrožené sociální exkluzí a další
- A6. Podpora projektů k integraci cizinců do regionálního trhu práce
- A7. Podpora projektů zavádějících nové formy pracovních úvazků (flexibilní pracovní úvazky, sdílení pracovního místa, práce domů, zkrácené pracovní úvazky atd.)
- A8. Realizace projektů školení a kurzů pro management firem
- A9. Rozvoj projektů poradenství začínajícím podnikatelům
- A10. Rozvoj sítě školících a poradenských firem

Indikátory opatření

- Míra zaměstnanosti obyvatelstva JMK
- Míra nezaměstnanosti a dlouhodobé nezaměstnanosti, počet uchazečů na jedno volné pracovní místo
- Fungující struktury zajišťující vazby vzdělání a trhu práce
- Informační systém o potřebě profesí v kraji
- Počet projektů využívajících nástroje APZ
- Počet preventivních, motivačních a aktivizačních programů pro odstraňování

diskriminace a počet jejich absolventů - Počet dlouhodobě nezaměstnaných osob a osob ohrožených sociální exkluzí účastníků se programů podpory nových pracovních míst - Počet projektů v oblasti školení manažerů, poradenství pro podnikatele atd. - Počet nových forem pracovních úvazků - Počet školících a poradenských subjektů
Kritéria pro výběr projektů - Vytvoření nových pracovních příležitostí - Přínos projektu ke zlepšení úrovně kvalifikace pracovních sil - Zaměření na specifické potřeby kvalifikace (rekvalifikace) v jednotlivých regionech kraje - Počet subjektů zapojených do projektu - Poskytování komplexních školících a poradenských služeb
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Růst míry zaměstnanosti obyvatelstva - Zvýšení uplatnitelnosti obyvatel na trhu práce - Snížení podílu osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených - Zvýšení kvalifikace osob - Vytvoření nových pracovních míst
Cílové skupiny • Zaměstnanci • Uchazeči o zaměstnání, osoby ohrožené nezaměstnaností • Osoby ohrožené sociálním vyloučením • Zaměstnavatelé • Úřady práce
Ručitel Odbor regionálního rozvoje, odbor školství, odbor sociálních věcí, radní zodpovědný za cestovní ruch a regionální rozvoj, radní zodpovědný za majetek, školství v záležitostech koncepce a optimalizace, radní zodpovědný za školství v zřizovatelských funkcích, mládež a sport, radní zodpovědný za sociální věci a legislativu
Spolupráce Města a obce, hospodářské komory, úřady práce, školy, vzdělávací instituce, profesní asociace, podnikatelské svazy
Financování • Evropské fondy – OP Zaměstnanost, OP vzdělávání • Iniciativa EQUAL • Programy MPSV • Krajské zdroje
Vazba na jiná opatření A.2, A.3, A.5, A.6, B.1, C.1, F.1, F.2, F.3

Číslo a název opatření

C.3: Podpora a rozvoj sítě zdravotnických a sociálních zařízení a zkvalitňování zdravotnických a sociálních služeb

Stručný popis výchozí situace

V posledních letech mírně roste kvalita služeb poskytovaných zdravotnickými zařízeními a zařízeními sociální péče. Negativním rysem jsou ovšem značné meziokresní difference v dostupnosti těchto zařízení, kterou bude potřeba optimalizovat ve všech částech kraje. S postupujícím demografickým stárnutím společnosti bude potřeba zajistit dostatečnou kapacitu zařízení sociální péče, včetně vytvoření vhodných podmínek pro fungování těchto zařízení a pro rozvoj terénních sociálních služeb.

Stále větší pozornosti se těší domácí zdravotní péče (včetně domácí hospicové péče), která má na nemocné velmi příznivý psychologický vliv. Podpora rozvoje domácí péče je nutná zvláště v obcích s nízkým počtem obyvatel a s obtížnou dopravní dostupností.

Nedořešenými otázkami zůstávají vztahy mezi zdravotní a sociální péčí, kapacita lůžek i služeb ve zdravotnických a sociálních zařízeních, možnosti řešení těchto otázek terénními službami. Absence republikové koncepce v oblasti zdravotnictví znemožňuje kraji formulovat vlastní koncepční kroky v návaznosti na centrální dokument. Koncepčně není vyřešena ani zdravotní politika kraje. Také přetrvávají značné rezervy v oblasti zdravotní prevence, zvláště u dětí a mládeže.

Samostatnou kapitolu v oblasti zdravotnictví tvoří zdravotnická záchranná služba (ZZS). Přestože po dokončení její reformy měla být k 1.1.2006 zajištěna potřebná dostupnost ZZS ve všech částech kraje, reálná situace je poněkud odlišná; problémy s dostupností ZZS jsou především v periferních oblastech. V této otázce bude nutná účelná spolupráce JMK s okolními kraji.

Cíle opatření

- Vytvořit věcně a územně provázaný systém zdravotní a sociální péče a služeb
- Dosáhnout funkční spolupráce mezi zařízeními zdravotní a sociální péče, fungování domácí zdravotní péče
- Zvýšit dostupnost zdravotnické péče a služeb sociální péče ve všech částech kraje
- Zvýšit kvalitu zdravotní péče a úroveň zdravotnických zařízení a služeb i mimo území Brna
- Účinně využívat preventivní zdravotní programy
- Omezit výskyt sociálně patologických jevů

Aktivita naplňující opatření

- A1. Optimalizace sítě zdravotnických zařízení z hlediska dostupnosti, technického vybavení, z ekonomického hlediska i z hlediska kvality poskytovaných služeb
- A2. Zlepšení kvality zdravotní péče a zvyšování úrovně zdravotnických zařízení i v menších sídlech
- A3. Zabezpečení dostupnosti zdravotnické záchranné služby i v hůře dostupných částech kraje
- A4. Podpora činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti zdravotní

osvěty a prevence na území Jihomoravského kraje (Dotační program) A5. Podpora činnosti svépomocných organizací – nestátních neziskových subjektů na území Jihomoravského kraje působících v sociální nebo sociálně-zdravotní oblasti (Dotační program) A6. Podpora nestátních neziskových organizací působících v oblasti zdravotnictví a sociální péče na území Jihomoravského kraje (Dotační program) A7. Víceletá podpora nestátních neziskových subjektů, které poskytují sociální služby na území Jihomoravského kraje (Dotační program) A8. Podpora sociálních služeb na území Jihomoravského kraje (Dotační program) A9. Podpora projektů zaměřených na rozvoj terénní ošetrovatelské služby ve standardech ambulantní zdravotní péče A10. Podpora projektů na poskytování péče v domácím prostředí klienta a alternativních forem sociální péče (komunitní centra, respitní péče, terénní sociální služby atd.) A11. Zajištění rovnoprávného postavení všech subjektů poskytujících sociální péči A12. Vytvoření systému hodnocení kvality poskytování sociálních a zdravotních služeb A13. Projekty posilování sociální integrace A14. Projekty pomoci sociálně ohroženým a rizikovým skupinám obyvatelstva A15. Podpora projektů zaměřených na specifickou primární prevenci sociálně patologických jevů, sekundární a terciární prevenci drogových závislostí (Dotační program) A16. Podpora projektů zaměřených na sociální a situační prevenci kriminality (Dotační program)	Indikátory opatření - Počet lůžek ve zdravotnických zařízeních, počet lůžek v zařízeních sociální péče; počet modernizovaných zařízení - Dostupnost zdravotnické záchranné služby ve všech částech kraje - Výdaje na zdravotnictví a sociální služby - Podíl alternativních forem sociální péče - Počet programů zdravotní a sociální prevence - Počet projektů pomoci ohroženým sociálním skupinám - Podíl populace žijící pod hranicí chudoby Kritéria pro výběr projektů - Přínos projektu pro cílovou skupinu - Technická kvalita a připravenost projektu - Zapojení dalších subjektů – komunálních, státních a nestátních, sociálních a zdravotních - Tvorba nových pracovních příležitostí Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Zvýšení kvality života - Vytvoření nových pracovních míst - Zlepšení sociální integrace marginalizovaných skupin obyvatel
--	---

- Snížení sociálních a ekonomických důsledků sociálně patologických jevů
Cílové skupiny • Obyvatelstvo • Města a obce • Subjekty poskytující zdravotní a sociální péči • Nestátní neziskové organizace, církve
Ručitel Odbor zdravotnictví, odbor sociálních věcí, radní zodpovědný za zdravotnictví, radní zodpovědný za sociální věci a legislativu, radní zodpovědný za „preventivní aktivity“
Spolupráce Města a obce, subjekty poskytující zdravotní a sociální péči, nestátní neziskové organizace, církve
Financování • Programy MPSV, MZ • Dotace JMK – Program podpory sociálních služeb na území JMK, Podpora a rozvoj nestátních a neziskových organizací: Program víceleté podpory nestátních neziskových subjektů, které poskytují sociální služby na území Jihomoravského kraje, Program podpory nestátních neziskových organizací působících v oblasti zdravotnictví a sociální péče na území Jihomoravského kraje, Program podpory činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti zdravotní osvěty a prevence na území Jihomoravského kraje
Vazba na jiná opatření B.1, C.4, F.1, F.3

Číslo a název opatření <u>C.4: Podpora aktivit a infrastruktury v oblasti kultury, sportu a volného času, péče o přírodní a kulturní dědictví kraje</u>
Stručný popis výchozí situace Na území Jihomoravského kraje se vyskytují značné rozdíly ve vybavenosti kulturními zařízeními. Zatímco ve velkých městech bývá vybavenost velmi dobrá a nabídka kulturního vyžití široká, malé obce bývají v tomto směru často poddimenzovány. V kulturní oblasti je významným centrem (nejen) kraje město Brno, úroveň jeho sportovní infrastruktury ovšem poněkud zaostává. Kapacita sportovních zařízení v Jihomoravském kraji je poměrně nízká. Na rozdíl od kulturní infrastruktury se nedostatek sportovišť objevuje i ve větších městech. Sportovní zařízení jsou často technicky zastaralá a zanedbaná, protože mnohde nedochází k jejich obnově. Velmi málo jsou ve městech a obcích zastoupeny „plácky“, tj. volně přístupná hřiště umožňující neformální setkávání a sportovní vyžití dětí a mládeže. Organizované aktivity v oblasti kultury, sportu a volného času jsou opět dostupné spíše ve větších sídlech. V malých obcích často funguje jen několik spolků, které – přestože nabízejí

program i pro děti a mládež – nemohou zajistit takové spektrum volnočasových aktivit jako specializované organizace působící ve městech. Je důležité rozvíjet nejen možnosti organizovaného trávení volného času, ale také vytvořit podmínky pro neformální setkávání.

Jihomoravský kraj je oblastí s bohatými tradicemi a značným množstvím kulturně-historických památek. Z důvodu nedostatku finančních prostředků mnohé z těchto památek chátrají. Je nutné realizovat programy na jejich obnovu (nejen v případě významných a hojně navštěvovaných památek, ale i v případě památek lokálního významu), aby byly zachovány i pro příští generace. Podobně je potřeba dbát i o přírodní dědictví.

Cíle opatření

- Zvýšit nabídku volnočasových aktivit obyvatel regionu, se zvláštním zaměřením na děti a mládež
- Zkvalitnit sportovní a kulturní infrastrukturu, včetně infrastruktury pro sportovní a kulturní aktivity na profesionální úrovni
- Zachovat, resp. obnovit kulturní a přírodní dědictví
- Rozvíjet regionální kulturu a tradice

Aktivity naplňující opatření

- A1. Podpora v oblasti výstavby, vybavení, přístavby a stavebních úprav, rekonstrukce a modernizace kulturních zařízení, podpora při pořizování movitých věcí, které jsou přínosem v oblasti kultury nebo památkové péče (Dotační program)
- A2. Podpora rozvoje kulturního života v Jihomoravském kraji, péče o tradice a folklór, rozvoj kulturních institucí, divadel, hudebních souborů, muzeí apod., podpora kulturního života menšin a podpora rozvoje neprofesionální kultury v Jihomoravském kraji (Dotační program)
- A3. Podpora zachování a obnovy kulturních památek, národních kulturních památek a podpora zájmů památkové péče v památkové rezervaci, památkové zóně nebo v ochranném pásmu památky, rezervace nebo zóny, podpora péče o zachování a obnovu objektů vykazujících památkové hodnoty, podpora péče o restaurování movitých kulturních památek a národních kulturních památek a provádění archeologických výzkumů (Dotační program)
- A4. Podpora projektů zaměřených na aktivity příslušníků národnostních menšin a činnosti subjektů národnostních menšin (Dotační program)
- A5. Podpora projektů přispívajících k integraci cizinců do stávajících vazeb a struktur české společnosti a projekty, jejichž cílem je zvyšování informovanosti a zkvalitnění vztahů mezi komunitami cizinců a majoritní společností (Dotační program Našinec cizinec)
- A6. Podpora letních táborů a soustředění neziskových organizací, škol a školských zařízení a podpora rozvoje táborových základen
- A7. Podpora činnosti výchovných organizací a zapracování do systému výchovy a vzdělávání organizace dětí a mládeže, které mají vypracovaný a dlouhodobě ověřený výchovný program
- A8. Podpora činnosti mateřských center, klubů seniorů apod.
- A9. Podpora spolkové a zájmové činnosti obyvatel (se zaměřením na rozvoj občanské

společností) A10. Podpora projektů volnočasových aktivit, především v menších obcích A11. Podpora projektů zajištění sportovní infrastruktury a zkvalitnění sportovního prostředí v Jihomoravském kraji A12. Podpora profesionální činnosti v oblasti kultury a sportu, včetně potřebné infrastruktury A13. Podpora projektů využívání kulturních institucí jako zdrojů poznání, vzdělání, informací (muzea, galerie, knihovny, zpřístupněné památkové objekty atd.)
Indikátory opatření - Počet občanů, zejména dětí a mládeže, zapojených do sportovních, kulturních a volnočasových aktivit - Zintenzivnění činnosti zájmových organizací a spolků podporujících sportovní, kulturní a volnočasové aktivity obyvatel, zvláště zapojení dětí a mládeže - Počet základních uměleckých škol, středisek volného času a dalších institucí pro mimoškolní a volnočasové aktivity a jimi poskytovaných aktivit, kurzů apod. - Počet knihoven, muzeí, galerií atd. a počet jejich návštěvníků - Počet návštěvníků kulturních, společenských a dalších akcí v regionu - Počet projektů obnovy kulturních památek a jejich přiměřeného využití - Počet podpořených festivalů a jiných akcí - Podíl podpořených památek se statutem národní kulturní památky
Kritéria pro výběr projektů - Soulad s cíli Strategie rozvoje Jihomoravského kraje - Přínos projektu pro cílovou skupinu - Zapojení NNO do realizace projektu - Spolufinancování projektu z dalších zdrojů - Vytvoření podmínek pro vznik nových kulturních, sportovních a volnočasových aktivit a pro podporu jejich infrastruktury
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Zlepšení image regionu - Snížení výskytu sociálně-patologických jevů, zejména ve skupině dětí a mládeže - Vytváření nových pracovních míst - Zvýšení atraktivity regionu pro cestovní ruch a investic do jeho rozvoje - Obnovení a zachování kulturních památek
Cílové skupiny • Obyvatelstvo, návštěvníci kraje • Spolky, zájmová sdružení, NNO, sportovní kluby atd. • Základní umělecké školy, domy dětí a mládeže a střediska volného času • Města a obce • Regionální instituce veřejné správy • Vlastníci památek • Knihovny, muzea, galerie

Ručitel
Odbor školství, odbor kultury a památkové péče, radní zodpovědný za školství v zřizovatelských funkcích, mládež a sport, radní zodpovědný za rozvoj zemědělství, venkova a kultury
Spolupráce
Města a obce, školy a vzdělávací instituce, spolky, zájmová sdružení, NNO aj. organizace působící v oblasti volnočasových aktivit, podnikatelské subjekty, vlastníci památek, památkové ústavy
Financování
• Státní zdroje • Dotační programy JMK: Dotace pro oblast protidrogových aktivit, Dotace na prevenci kriminality, Dotační program v oblasti kultury , Dotační program v oblasti památkové péče, Dotační program v oblasti kulturních zařízení, Program Zkvalitnění sportovního prostředí v Jihomoravském kraji, Program Zajištění sportovní infrastruktury v Jihomoravském kraji, Program Vybavení a technické zhodnocení táborových základen • Soukromé zdroje
Vazba na jiná opatření
A.6, B.1, C.1, E.1, F.1

Číslo a název opatření
<u>C.5: Podpora bydlení</u>
Stručný popis výchozí situace
Po období útlumu bytové výstavby v 1. polovině 90. let začal počet nových bytů v Jihomoravském kraji opět růst, intenzita bytové výstavby je ovšem stále přibližně poloviční proti zemím EU-15. Navíc zde existují významné meziokresní rozdíly v objemu nové bytové výstavby (vysoká v okresech Brno-venkov a Znojmo, nízká v okresech Hodonín a Břeclav). Většina bytů se v současnosti staví pro komerční účely. Byty v domech s regulovaným nájemným investované obcemi vznikají ojediněle. V rámci kraje se projevují značné rozdíly v úrovni bydlení. Venkovské obce jsou většinou hůře vybaveny službami i technickou infrastrukturou než města. Jejich špatná dopravní dostupnost a slabá vybavenost je pak příčinou jejich vyklidňování (to platí zejména u malých obcí v periferních oblastech kraje). Z jiného důvodu se také vyklidňují velká města, kdy jejich obyvatelé hledávají kvalitnější bydlení v obcích v zázemí měst. V některých obcích tak vznikají skupiny nových rodinných domů. Vyšší kvalita bydlení je pak sporná. Obyvatelé přistěhovalí z měst si s sebou často přinášejí i městský způsob života. Zaměstnání jsou ve městě, kde také realizují svou poptávku po službách a maloobchodu včetně trávení volného času. Života v obci se příliš neúčastní. V obci se pak utvářejí dvě skupiny obyvatel – původní a nově přistěhovalí, což může vést k pomyslnému rozdělení obce (toto samozřejmě neplatí ve všech obcích). Pro zachování, resp. posílení rezidenční funkce sídel ve všech částech kraje bude nutné

podporovat kromě nové výstavby také modernizaci a rekonstrukci bytů (včetně regenerace panelových sídlišť) a zlepšování vybavenosti obcí. Bydlení bude potřeba podporovat selektivně – přednostně v marginálních oblastech, zároveň s koncepčním usměrňováním rozvoje sídel v suburbánních oblastech.

Cíle opatření

- Stabilizovat, rozvíjet a zkvalitňovat bydlení v Jihomoravském kraji v souladu s přijatými koncepčními dokumenty s cílem vytvoření podmínek pro stabilizaci obyvatelstva v regionu. Cílevědomě usměrňovat rozvoj bydlení v suburbánním území především kolem Brna a podporovat stabilizaci bydlení v marginálních oblastech.

Aktivita naplňující opatření

- A1. Projekty a následná realizace obnovy a údržby stávajícího bytového fondu se zaměřením na zlepšení jeho stavebně technických vlastností (především energetické náročnosti a zlepšení hlukové neprůzvučnosti u objektů při hlavních silničních tazích), podpora vzniku Fondu rozvoje bydlení obce – půjčka nebo dotace na zajištění prvního financování (Fond rozvoje bydlení JMK)
- A2. Podpora následné obnovy bydlení při postižení živelní nebo jinou katastrofou – půjčka nebo dotace (Fond rozvoje bydlení JMK)
- A3. Projekty a následná realizace odstraňování vad panelové výstavby
- A4. Projekty a následná realizace regenerace obytného prostředí se zaměřením na veřejné prostory
- A5. Projekty a následná realizace nové bytové výstavby (participace na zainvestování území)
- A6. Podpora bydlení pro specifické skupiny obyvatelstva

Indikátory opatření

- Počet nových bytů
- Počet rekonstruovaných starších bytů
- Počet regenerovaných bytů v objektech postavených panelovou technologií
- Kvalita obytného prostředí v sídlech
- Počet rozvojových projektů v marginálních územích

Kritéria pro výběr projektů

- Soulad s územně plánovací dokumentací
- Poloha v rámci kraje (jádrová území měst, suburbánní území, marginální území) a soulad s principy usměrňování rozvoje v těchto oblastech
- Míra poptávky v dané oblasti
- Finanční proveditelnost projektu
- Míra participace státních, komunálních a podnikatelských subjektů
- Úroveň technické kvality
- Zkušenost a reference předkladatelů projektu

Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje

- Zajištění funkce bydlení v jednotlivých sídlech a zlepšování jeho kvality jako jedné z podstatných podmínek pro stabilizaci obyvatelstva
- Zlepšení kvality obytného prostředí a tím posílení vazby obyvatel k obci

- Podpora podnikatelských subjektů ve stavebnictví - Stabilizace obyvatelstva a pracovních sil
Cílové skupiny • Města a obce, mikroregiony • Obyvatelstvo • Vlastníci a správci technických sítí • Bytová družstva a vlastníci bytových domů • Stavební podnikatelské a projekční subjekty
Ručitel Odbor regionálního rozvoje, radní zodpovědný za cestovní ruch a regionální rozvoj
Spolupráce Města a obce, svazky obcí, obyvatelstvo, vlastníci a správci technických sítí, bytová družstva a vlastníci bytových domů, stavební podnikatelské a projekční subjekty, státní orgány a instituce, bankovní sektor
Financování • Státní fond rozvoje bydlení • Fond rozvoje bydlení JMK • Soukromé zdroje
Vazba na jiná opatření B.1, D.1, D.4, E.4, F.5

OKRUH PRIORIT D: DOSTUPNOST A INFRASTRUKTURA

Číslo a název opatření

D.1: Podpora diferencovaného zajištění dopravní dostupnosti všech částí kraje

Stručný popis výchozí situace

Jihomoravský kraj patří z hlediska polohy v dopravních sítích k nejlépe položeným krajům České republiky. Brno je v souladu se svým sídelním významem druhým nejvýznamnějším dopravním uzlem ČR. Historicky zakotvený význam města a blízkost města k moravským úvalům a k Moravské bráně vedl k postupnému rozvoji dálkových tras a k rozvoji radiální sítě dálkových dopravních tras kolem Brna.

Z hlediska silniční dopravy lze hodnotit postavení Jihomoravského kraje v rámci ČR jako mírně nadprůměrné, pro zhodnocení této pozice je však třeba tuto silniční síť dobudovávat, technicky zkvalitňovat včetně napojování sídel a doplňující infrastruktury.

Nejdůležitější (a shodou okolností také nejstarší) železnice kraje byly přebudovány (modernizovány) ve své dosavadní stopě na tranzitní koridory. Efekt této modernizace se teprve postupně uplatňuje, speciální soupravy (Pendolino) se teprve s obtížemi a se zpožděním zavádějí. Regionální tratě slouží především k zajištění dopravní obslužnosti kraje. Velkým problémem efektivního provozování regionálních železničních tratí je neuspokojivý technický stav jak vlastní železničních tratí, tak i související železniční infrastruktury (stanice, zastávky apod.) a vozového parku. To snižuje výrazným způsobem konkurenceschopnost regionální železniční dopravy ve srovnání se silniční dopravou a následně úbytek uživatelů a rentabilitu provozu. Novou šanci dostává železniční doprava v souvislosti s budováním integrovaného dopravního systému JMK (IDS JMK). Železnice se však nevyhne dílčím odůvodněným redukcím sítě, některé budoucí doplňky sítě budou naopak vyvolány rozvojem IDS JMK.

Největší obtíže v dostupnosti jsou registrovány tam, kde se kombinují velké vzdálenosti ke krajskému městu a relativně velké vzdálenosti i k funkčním městským střediskům. Proto se tyto obtíže kumulují v jihozápadním cípu kraje (Vranovsko; v rámci silniční i železniční sítě se ze všech okresních center jeví jako dlouhodobě nejméně příznivá pozice Znojma), částečně i v jihovýchodním cípu kraje (Hornácko, Bílé Karpaty) a na severu kraje (periferní části Boskovicka).

Dostupnost Brna leteckou dopravou se postupně zlepšuje (od ledna 2005 spojení do Londýna, od podzimu 2005 Mnichov, od jara 2006 snad Milano a Charkov – zatím ale jen tzv. nízkonákladové letecké společnosti). Pro další rozvoj brněnské aglomerace je potřebná opora v fungující letecké dopravě. Výstavba nového terminálu začala. Je třeba dořešit jeho budoucí nekonfliktní napojení na MHD, eventuálně na železniční síť.

Cíle opatření

- Zajistit provázanost regionální železniční dopravy s kolejovou městskou hromadnou dopravou v Brně s návazností na ostatní subsystémy MHD a zatraktivnit veřejnou integrovanou osobní dopravu (IDS JMK)
- Zvýšit potenciální mobilitu obyvatelstva včetně podpory zvyšování zaměstnanosti
- Posílit vnitřní dopravní integritu kraje
- Eliminovat další marginalizaci rizikových částí kraje způsobenou nedostatečnou dopravní dostupností
- Zintenzívnit využívání letecké dopravy

Aktivity naplňující opatření

- A1. Podpora analytických a projekčních studií řešících problematiku dopravní obslužnosti obtížněji dostupných území JMK, vypracování projektů optimalizace veřejné hromadné dopravy
- A2. Postupné rozšiřování IDS JMK s využitím kolejové dopravy jako páteří za provozně a ekonomicky vhodných podmínek
- A3. Optimalizace IDS JMK výstavbou a modernizací přestupních uzlů a zastávek s důrazem na zpřístupňování hromadné dopravy osobám s omezenou schopností pohybu a orientace
- A4. Modernizace technologií řízení a koordinace provozu IDS vč. preference hromadné dopravy a budování technologií informování cestujících
- A5. Modernizace vozového parku veřejné dopravy v kraji s důrazem na zpřístupňování hromadné dopravy osobám s omezenou schopností pohybu a orientace
- A6. Rozvoj a modernizace dopravní infrastruktury MHD Brno
- A7. Zlepšení návaznosti ostatních druhů dopravy na letecká spojení na letišti Brno – Tuřany
- A8. Podpora rozšiřování počtu leteckých spojů na brněnském letišti

Indikátory opatření

- Délka a počet linek v IDS JMK
- Počet nových a modernizovaných přestupních terminálů
- Preference kvalitativních ukazatelů IDS JMK před snahou o prostou územní extenzi
- Časová úspora související s kvalitnější dopravní obslužností
- Počet leteckých spojů

Kritéria pro výběr projektů

- Soulad s Generelem dopravy JMK
- Soulad s územně plánovací dokumentací
- Projekty včetně studií proveditelnosti s ohledem na životní prostředí
- Ekonomické a finanční vyhodnocení

Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje

- Zvýšení mobility obyvatelstva a pracovních sil
- Zatraktivnění hromadné dopravy s pozitivním dopadem na životní prostředí

- Podmínky pro rozvoj místních ekonomických aktivit vč. rozvoje produktivních služeb, vytvoření nových pracovních míst - Zpomalení poklesu počtů obyvatel marginálních oblastí a omezení destrukce jejich sociální, školské a zdravotní infrastruktury - Dílčí příspěvky k trvalé udržitelnosti
Cílové skupiny • Obyvatelstvo • Města a obce, svazky obcí • Podnikatelské subjekty
Ručitel Odbor dopravy, radní zodpovědný za oblast dopravy
Spolupráce Dopravci v drážní a silniční dopravě, KORDIS JMK, města a obce, svazky obcí, ministerstvo dopravy, Správa železniční dopravní cesty, Letiště Brno
Financování • Státní zdroje • Krajské zdroje • Obecní zdroje • Soukromé zdroje
Vazba na jiná opatření B.1, C.2, C.5

Číslo a název opatření D.2: Zkvalitnění dopravní sítě kraje jako součásti evropské dopravní sítě
Stručný popis výchozí situace Jihomoravský kraj patří z hlediska polohy v dopravních sítích k nejlépe položeným krajům České republiky. Brno je v souladu se svým sídelním významem druhým nejvýznamnějším dopravním uzlem ČR. Historicky zakotvený význam města a blízkost města k moravským úvalům a k Moravské bráně vedl k postupnému rozvoji dálkových tras a k rozvoji radiální sítě dálkových dopravních tras kolem Brna. O významné dopravní poloze JMK svědčí zejména průchod dvou tzv. panevropských multimodálních koridorů přes jeho území. Územím JMK procházejí panevropské multimodální koridory č. IV a VI (u něj větev B): • koridor č. IV: hlavní trasa vede z Berlína/Norimberka do Prahy, Bratislavy, Budapešti a dále se větví do Konstanty, Soluně a Istanbulu. • koridor č. VI: hlavní trasa koridoru vede z Gdyně přes Varšavu a Katowice do Žiliny (napojení na panevropský multimodální koridor č. V, Benátky – Lvov). JMK se týká větev B, která prochází moravskými úvaly a napojuje se na panevropský multimodální koridor č. V v Bratislavě, respektive v Budapešti či Vídní.

V dálniční síti je sice dálnice D1 nadále slabým článkem. Svůj podíl na tom má i nárůst tranzitní kamionové dopravy před chystaným zpoplatněním a jedinečnost dálnice D1 pro spojení Moravy. Kvalitní silniční napojení moravských úvalů s Vídní není dokončeno (proponováno je přímé spojení Brna a Vídně), rychlostní silnice např. spojuje Brno jen s Pohořelicemi a další element tohoto důležitého spojení chybí.

Silnice II. a III. třídy byly převedeny do vlastnictví krajů. Technický stav většiny silnic je však nevyhovující, u některých je jejich stav dokonce v přímém rozporu s bezpečností silničního provozu. Velké finanční prostředky spotřebuje i zimní údržba silnic. Provedení modernizace, rekonstrukce, směrových a šířkových úprav vč. odvodnění, zásadní zkvalitnění povrchu předmětných silnic je zcela nezbytným výchozím předpokladem ekonomického a sociálního rozvoje kraje

Po vstupu ČR do EU se základní i doplňkové železniční tratě zahrnuté do sítě TINA staly součástí transevropské dopravní sítě TEN-T. Z nich byly stanoveny tratě pro modernizaci jakožto prioritní projekty evropského významu, z nich tyto se týkají JMK:

- státní hranice Rakouska a Slovenska – Břeclav – Brno – Česká Třebová (součást prioritního projektu 22 D a I. tranzitního železničního koridoru ČR)
- Břeclav – Přerov (součást prioritního projektu 23 B a II. tranzitního železničního koridoru ČR)
- Brno – Přerov (součást prioritního projektu 23 B)
- Brno – Havlíčkův Brod (jakožto tzv. další železniční trať v síti TEN-T).
- Kvalitní železniční napojení moravských úvalů s Vídní je zabezpečeno jak přímo v Pomoraví, tak i ve směru od Břeclavi na Brno (s pokračováním na Prahu). Žádoucí je i brzká modernizace železnice Brno – Přerov.

Nejdůležitější (a shodou okolností nejstarší) železnice kraje byly již přebudovány (modernizovány) ve své dosavadní stopě na tranzitní koridory. Efekt této modernizace se teprve postupně uplatňuje, speciální soupravy (Pendolino) se teprve s obtížemi a se zpožděním zavádějí.

Z hlediska letecké dopravy je kraj vybaven letištěm Brno-Tuřany s pravidelnou i nepravidelnou osobní i nákladní dopravou. Svými technickými parametry a vybavením splňuje mezinárodní standardy pro celoroční provoz všech typů letadel i za ztížených povětrnostních podmínek (statut veřejného mezinárodního letiště). Dostupnost Brna leteckou dopravou se postupně zlepšuje. Jistě jde o začátek oživení zájmu o leteckou dopravu v různých relacích s Brnem. Další rozvoj zdejší aglomerace totiž oporu ve fungující letecké dopravě vyžaduje. Výstavba nového terminálu začala.

Velmi aktuálním dokumentem kraje je Generel dopravy Jihomoravského kraje.

Cíle opatření

- Realizovat důležitá kontinentální spojení v pozemní dopravě přes území JMK, urychlit dostavbu, rekonstrukci a modernizaci součástí evropské dopravní infrastruktury
- Zlepšit stav regionální dopravní infrastruktury
- Posílit regionální dopravní význam Brna na dopravních cestách a dodat Brnu další potřebné atributy pro evropskou konkurenci (v letecké dopravě, v logistice,

v projektování a budoucí výstavbě dopravních tras nové generace – např. VRT, vybudování Europointu Brno)

Aktivity naplňující opatření

Obecné aktivity

- A1. Průzkumy, rozborů a studie pro řešení dopravní problematiky regionu, příprava a vypracování územně-technické a projektové dokumentace
- A9. Spolupráce v dopravě se sousedními kraji a státy (např. CENTROPE) - koordinace výstavby a využití dopravních tahů, přeshraniční spolupráce integrovaných dopravních systémů

Silniční doprava

- A2. Zkapacitnění páteřní dálnice D1 a dobudování sítě rychlostních silnic přípravou a zahájením staveb: rozšíření dálnice D1 Kývalka – Holubice, R43 v úseku Troubsko - Sebranice, R 52 Pohořelice – Mikulov st.hr.
- A3. Modernizace sítě silnic I. třídy, zejména přípravou a zahájením významných staveb (např. I/38 Znojmo – Hatě vč. obchvatu Znojma, I /41 Bratislavský přivaděč, další úseky I/42 VMO Brno, I/50 Bučovice - přeložka, I/51 obchvat Hodonína, I/53 Znojmo – Pohořelice, I/55 obchvat Břeclavi)
- A4. Vypracování průzkumů, analýz a studií pro optimalizaci úprav silniční sítě ve vlastnictví JMK, příprava staveb významných obchvatů
- A5. Opravy havarijního technického stavu silnic II. a III. tř. a jejich objektů, postupná modernizace sítě krajských silnic, realizace významných obchvatů
- A6. Rekonstrukce krajských silnic a významných místních komunikací v návaznosti na turistické cíle, přeshraniční dopravu a pracovní příležitosti
- A7. Úpravy silničních úseků a lokalit pro zvýšení bezpečnosti silniční dopravy
- A8. Podpora zavádění telematického řízení dopravy na pozemních komunikacích různých vlastníků

Železniční doprava

- A9. Příprava a zahájení modernizace celostátních tratí Brno – Přerov, Brno – Jihlava, Znojmo – Retz
- A10. Příprava a zahájení modernizace železničních uzlů Brno (Europoint) a Břeclav
- A11. Příprava a zahájení staveb nebo modernizací regionálních drah pro optimalizaci regionální dopravy (Křenovická spojka vč. výh. Hostěrádky-Rešov, Boskovická spojka, Hrušovany – Židlochovice, Šakvice – Hustopeče)
- A12. Řešení případů nejvíce zanedbaného stavu údržby a obnovy železniční dopravní cesty (např. Moravské Bránice – Ivančice)
- A13. Územní a projektová příprava výstavby, modernizace nebo elektrizace dalších potřebných tratí
- A14. Doplnování nových železničních zastávek ve vhodných lokalitách (případy

kontaktu intravilánu obcí se železnicí a další vhodné situace)

- A15. Projektová příprava páteřního severojižního regionálního diametru (optimální řešení napojení diametru na regionální kolejové tratě a Europoint)

Ostatní druhy dopravy

- A16. Modernizace a rozvoj mezinárodního letiště Brno-Tuřany
- A17. Rozvoj kombinované dopravy a veřejné logistiky – logistická centra Brno a Břeclav
- A18. Zřizování nových parkovacích míst ve městech a sídelních celcích, realizace systémů podporujících multimodální a nemotorovou dopravu (hromadné garáže, záchytná parkoviště, koncept systému parkování ve vazbě na celkovou dopravní strategii měst a venkova, Kiss and Ride, Park and Ride, Bike and Ride)
- A19. Zajištění podmínek pro plavbu na vodní cestě Baťův kanál v celém úseku Jihomoravského kraje
- A20. Podpora a realizace projektů vedoucích k oddělení cyklistické a automobilové dopravy a zvyšování bezpečnosti cyklistické dopravy
- A21. Podpora výstavby cyklostezek jako součástí dopravního systému, sloužících běžné dopravě obyvatel

Indikátory opatření

- Délka modernizovaných celostátních železničních tratí, délka nových regionálních železničních tratí, délka dokončených dálnic, rychlostních silnic a silničních přivaděčů, modernizovaných silnic II. a III. třídy a místních komunikací, cyklostezek
- Počet silničních obchvatů větších sídel

Kritéria pro výběr projektů

- Soulad s Generelem dopravy JMK
- Ekonomické a finanční vyhodnocení
- Včasná územně technická příprava
- Včasná diskuse s lokálními aktéry
- Dostavba, rekonstrukce a modernizace dálniční a silniční sítě a železniční sítě ve lhůtách, potřebných k udržení pozice v evropských dopravních sítích.
- Projekty v souladu s mezinárodními úmluvami a s územní strukturou mezinárodních koridorů
- Projekty včetně studií proveditelnosti s ohledem na životní prostředí

Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje

- Stimulace velkoměstského rozvoje Brna a rozvoje ostatních měst a venkova
- Dílčí (lokální) stimulace rozvoje při některých trasách mezinárodní tranzitní dopravy, vytvoření nových pracovních míst
- Zvýšení atraktivnosti kraje pro zahraniční investory a pro podnikatelské subjekty z jiných krajů
- Zvýšení mobility obyvatelstva a pracovních sil
- Snížení měrných nákladů silniční i železniční dopravy
- Zvýšení bezpečnosti silniční dopravy, snížení nehodovosti

- Přiměřené zvýšení kvality životního prostředí
Cílové skupiny
• Obce • Podnikatelé • Obyvatelstvo
Ručitel
Odbor dopravy, radní zodpovědný za oblast dopravy
Spolupráce
Ředitelství silnic a dálnic ČR, Státní fond dopravní infrastruktury, Ředitelství vodních cest a Státní plavební správa, relevantní partneři ze sousedních států, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Letiště Brno, Správa železniční dopravní cesty, města a obce, svazky obcí
Financování
• Strukturální fondy: OP Doprava, ROP • Státní fond dopravní infrastruktury • Krajské zdroje • Obecní zdroje • Soukromé zdroje
Vazba na jiná opatření
A.1, A.2, C.2, D.1, F.2, F.3, F.5

Číslo a název opatření
D.3: Podpora efektivního vodního hospodářství
Popis výchozí situace
V roce 2004 bylo zásobeno z vodovodů pro veřejnou potřebu 94,1 % obyvatel. V kraji je 94 úpraven vody a délka vodovodní sítě dosahuje 6 690 km. Celkový objem vodojemů obsáhne více jak 451 tisíc m³, kapacita zdrojů podzemní vody je 3 372 litrů za sekundu. Objem vyprodukované vody se činí 72 mil. m³, z nichž bylo téměř 86 % vyrobeno z vody, která pochází z podzemních zdrojů. Výrazná část disponibilních zdrojů pitné vody pro Jihomoravský kraj se nachází mimo jeho území. Na celkovém objemu spotřeby vody se domácnosti podílely téměř 66 %, podniky s průmyslovou činností odebraly 17 % pitné vody a zemědělská výroba více jak 2 %. Nejméně problémovým územím v oblasti zásobování pitnou vodou je okres Břeclav, kde jsou všechny obce napojeny na veřejný vodovod, případně na veřejný vodovod v kombinaci s vlastními studnami či jinými zdroji. Poměrně dobrá situace je také v okrese Blansko, kde vodu z vlastních studní používají čtyři obce. Nejproblémovějšími okresy jsou Vyškov a Znojmo. V prvním používá vodu ze studní 14 obcí, ve druhém pak 21 obcí. Nejhorší situace kvality vody je v okrese Znojmo, kde používá nevyhovující vodu 20 obcí, což činí 13,5 % všech obcí. Poněkud lepší je situace v okresech Brno-venkov a Břeclav, kde se tento údaj pohybuje nad 10 % (Brno-venkov 14, Břeclav 7 obcí). Naopak v okrese

Hodonín má každá obec vodu vyhovující a v okrese Blansko používají nevyhovující vodu pouze 2 obce, v okrese Vyškov je to 6 obcí.

V Jihomoravském kraji je tedy v 61 obcích 20 549 obyvatel bez napojení na veřejný vodovod, což činí 1,8 % obyvatelstva celého kraje. Obyvatelé 9 obcí s celkem 3 979 trvale bydlícími občany odbírají zdravotně závadnou vodu, obyvatelé 40 obcí s celkem 18 627 trvale bydlícími občany pak odebírají vodu, která nevyhovuje normě ČSN. Obě tyto kategorie v současné době tvoří 2 % všech obyvatel Jihomoravského kraje. Přestože toto číslo není vysoké, jedná se o závažnou skutečnost, neboť se jedná o zdraví občanů. Nevyhovující technický stav vodovodní sítě je u 134 obcí Jihomoravského kraje s 218 089 obyvateli (tj. 19,4% obyvatel kraje).

Kapacity vodovodní sítě jsou na většině území Jihomoravského kraje dostatečné. Co se týče technického stavu vodovodních sítí, situace již není všude příznivá. Nejlepších hodnot dosahuje okres Vyškov, kde téměř 90 % obcí má vodovodní síť ve vyhovujícím technickém stavu. Na opačném extrému se nacházejí okresy Blansko (67,4 %) a Břeclav (65,2 %). U ostatních okresů je okolo 80 % obcí s vyhovujícím technickým stavem vodovodní sítě.

Všechny povrchové i podzemní zdroje vody v území Jihomoravského kraje jsou ve větší nebo menší míře ohroženy antropogenní činností. Pro další rozvoj vodního hospodářství v kraji je proto prioritou zabezpečení kvalitativních parametrů pitné vody a omezení ztrát ve vodovodních sítích, neboť technický stav většiny rozvodů je špatný. Významná je ochrana povodí vodárenských toků a dalších lokálních a regionálních zdrojů vody.

V roce 2004 bylo v Jihomoravském kraji vypuštěno do kanalizace téměř 54 milionů m³ odpadní vody, z toho splaškové odpadní vody z domácností tvořily 67 %. Podíl čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace tvoří 95,7 %. V čistírnách odpadních vod bylo vyčištěno téměř 72 milionů m³ vody včetně vod srážkových.

V roce 2004 bylo v Jihomoravském kraji připojeno na ČOV 219 obcí s 916 919 obyvateli, kteří tak tvoří 82 % obyvatelstva kraje (o 3,2 % více než je průměr ČR). Z nich 161 obcí má čistírnu odpadních vod přímo na území obce, zbylých 58 obcí je připojeno na jiné čistírny odpadních vod. Celkem 29 obcí se 14 239 obyvateli uvádí, že jsou odpadní vody čištěny jiným způsobem. Ve zbývajících 398 obcích s 196 091 obyvateli, kteří reprezentují 18 % obyvatelstva Jihomoravského kraje, voda není čištěna vůbec. Hlavními zdroji bodového znečištění jsou největší města, nelze však pominout ani obce v klíčových polohách pramenných oblastí, v národním parku Podyjí, v chráněných krajinných oblastech a v ochranných pásmech povrchových a podzemních vodních zdrojů.

Cíle opatření

- Zajištění kvalitní pitné vody
- Zlepšení technického stavu vodovodní sítě
- Zajištění čištění odpadních vod budováním kanalizací a čistíren odpadních vod

Aktivita naplňující opatření

- A1. Podpora investičních záměrů s výsledkem zvýšení podílu obyvatelstva napojených na kanalizaci, včetně obnovy nevyhovujících systémů a podpora zvýšení podílu čištěných odpadních vod, včetně zefektivnění podílu čištění ve vazbě na čistotu povodí. (Podprogram, Fond ŽP JMK)
- A2. Podpora investičních záměrů s výsledkem zvýšení podílu obyvatelstva zásobených z veřejných vodovodů, včetně dostupnosti kvalitní pitné vody, podpora obnovy zastaralých a funkčně nevyhovujících systémů zásobování vodou a její úpravy,

rekonstrukce vodovodních řadů a vodárenských objektů (Podprogram, Fond ŽP JMK)
A3. Tvorba projektů v oblasti zásobování obyvatel pitnou vodou, na podporu vyhledávání vodních zdrojů, na tvorbu projektů v oblasti čištění a odvádění odpadních vod, na tvorbu rizikových analýz a hydrogeologických posudků (Dotační program)
Indikátory opatření
- Kvalita a dostupnost pitné vody v obci - Podíl obyvatel napojených na novou či modernizovanou vodovodní síť, kanalizaci nebo ČOV - Počet a kapacita modernizovaných ČOV, délka vybudovaných kanalizačních sítí připojených na ČOV
Kritéria pro výběr projektů
- Počet obyvatel, u kterých dojde ke zlepšení situace - Dopad na životní prostředí, zvláště s ohledem na ochranná pásma vod a jiné vodní zdroje - Komplexní projektový přístup, volba vhodného řešení, např. spoluprací obcí
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje
- Snížení znečištění vodních toků - Zlepšení kvality života obyvatel
Cílové skupiny
• Obce • Obyvatelstvo
Ručitel
Odbor životního prostředí, radní zodpovědný za životní prostředí
Spolupráce
Obce JMK, podnikatelské subjekty
Financování
• Strukturální fondy: Regionální operační program • Krajské zdroje: Fond životního prostředí JMK, Dotační program na podporu tvorby projektů v oblasti vodárenství a odkanalizování a čištění odpadních vod • Obecní zdroje
Vazba na jiná opatření
E.1, F.1

Číslo a název opatření
<u>D.4: Podpora ostatní technické infrastruktury</u>
Popis výchozí situace

Rozvoj informačních technologií s sebou přináší velké možnosti. Je třeba podporovat zpřístupňování těchto systémů co nejširšímu okruhu subjektů jako nástroj ke zvyšování mobility a adaptability obyvatelstva a jako nástroj ke zlepšování konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů. V této souvislosti je třeba využívat moderních technologií a systémů pro řešení krizových situací. Např. většina obcí v kraji má místní rozhlas, ale je třeba budovat provázaný systém kombinující různá technická řešení.

Cíle opatření

- Rozvíjet globální informační technologie a jejich uplatnění v JMK.
- Zlepšit možnosti a podporovat dostupnost připojení na internet.
- Zajistit potřebnou infrastrukturu a její propojení pro řešení krizových situací

Aktivity naplňující opatření

- A1. Podpora aplikace moderních informačních a komunikačních technologií
- A2. Podpora zvyšování dostupnosti internetu
- A3. Rozvoj infrastruktury pro krizové situace (např. veřejný rozhlas, varovná zařízení apod.)

Indikátory opatření

- Počet projektů na zavádění moderních informačních a komunikačních technologií
- Počet obcí pevně připojených na internet
- Počet projektů na rozvoj krizové infrastruktury

Kritéria pro výběr projektů

- Územní dopad
- Technické řešení
- Přispění ke zvládnutí krizových situací
- Závažnost řešených hrozeb v daném území

Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje

- Zlepšení podmínek pro lokalizaci podnikatelů
- Zvýšení využití technologií při rozvoji kraje a při řešení krizových situací

Cílové skupiny

- Obce
- Obyvatelé
- Podnikatelé

Ručitel

Obor regionálního rozvoje, odbor kancelář hejtmána, radní zodpovědný za cestovní ruch a regionální rozvoj

Spolupráce

Obce, podnikatelé

Financování

- Zdroje EU: Regionální operační program
- Krajské zdroje
- Obecní zdroje

Vazba na jiná opatření

A.4, F.4

OKRUH PRIORIT E: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A PŘÍRODNÍ ZDROJE

Číslo a název opatření
E.1: Zlepšování kvality vod a přirozeného stavu vodních toků a ploch
Popis výchozí situace Výrazně zhoršená letní kvalita vody v jihomoravských nádržích signalizuje znečištění v povodích, jež pochází zhruba rovným dílem ze zemědělství, osídlení, starých zátěží a současného průmyslu a služeb. Závisí to na konkrétní prostorové situaci. Nezastavil se ani proces zhoršování kvality podzemních vod prosakováním znečištěných povrchových vod. Hrozbou jsou i staré a nové zátěže – skládky škodlivého odpadu. Většina vodních toků je regulovaná s novými břehy, jež nemají účinně působící zpevňující dřeviny a křoviny, nemají pruhy volných meandrů, na údolních nivách se výrazně projevují povodně v důsledku poklesu vodní sorpční kapacity povodí, nadměrných melioračních zásahů, čímž dochází ke zrychlenému povrchovému odtoku a ohrožení sídel. Ve volné krajině by měly být nivy využívány s riziky povodní, jež jsou přirozeným přírodním jevem, vodní toky by zde měly mít přirozené meandrové pruhy.
Cíle opatření • Zlepšit kvalitu vody ve vodních tocích minimálně o jednu třídu, zajistit snížení maximálního znečištění • Naplňovat evropskou směrnici prosazující možnost zdravotně nezávadného koupání ve volné přírodě (vodní toky, nádrže, rybníky...)
Aktivita naplňující opatření A1. Podpora projektů revitalizace říčních systémů A2. Podpora budování protipovodňových opatření (pouze tam, kde je to účelné, chránit především sídla, zatímco ve volné venkovské krajině mimo sídla ponechat říční nivy přirozenému vývoji), podpora vytváření a zabezpečení území pro rozlivy – např. suché poldry A3. Podpora činností vedoucích ke zlepšení kvality podzemních vod, vodních toků a ploch A4. Vyhodnocování čistoty vod ve vodních nádržích A5. Realizace projektu Čistá Svratka a Čistá vodní nádrž Vranov
Indikátory opatření - Počet projektů revitalizace říčních systémů - Délka revitalizovaných toků - Počet realizovaných protipovodňových opatření - Počet hodnocení kvality vod - Stupeň znečištění vodních toků - Zanášení vodních toků sedimenty, agrodace jako ukazatel intenzity zanášení
Kritéria pro výběr projektů - Soulad se „Studii protipovodňových opatření na území JMK“

- Řešení v rámci navazujících povodí od horních úseků po dolní úseky - Respektování hydrologických charakteristik odtoku, vodního režimu krajiny - Neopomíjení malých povodí, která mohou být riziková z hlediska povodní
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Omezení ekonomických ztrát - Zvýšení kvality života - Posílení environmentální bezpečnosti
Cílové skupiny • Obce
Ručitel Odbor životního prostředí, radní zodpovědný za životní prostředí
Spolupráce Obce, podnikatelé, nevládní neziskové organizace i nezávislé subjekty
Financování • Strukturální fondy: OP Životní prostředí • Státní fond životního prostředí • Fond životního prostředí JMK • Obecní zdroje
Vazba na jiná opatření D.4, B.2

Číslo a název opatření <u>E.2: Posilování ekologické stability území a ochrana přírody</u>
Popis výchozí situace Krajinný prostor se stává předmětem střetu zájmů, konfliktů, jejichž řešení musí brát v úvahu udržitelnost, bezpečnost území z různých hledisek, mezi nimiž nemůže chybět hledisko ekologické/environmentální.
Cíle opatření • Docílit konsensuální shody v krajinném rázu konkrétních území, která by se stala základem ekologicky stabilizované krajiny, vycházet z pojetí krajiny jako živého kulturního dědictví. • Přizpůsobit zemědělskou produkci ekologickým možnostem území • Respektovat v rozvoji dopravních sítí ekologickou stabilitu krajiny a náročněji vyžadovat aplikaci postupů EIA/SEA • Chránit, udržovat a rozvíjet významné přírodní lokality
Aktivity naplňující opatření A1. Podpora institucionální územní ochrany jednotlivých prvků evropské ekologické sítě (EECONET)

A10. Nové vymezení ekologicky citlivých území A11. Ochrana krajinného rázu a přírodních hodnot, a to nejen u velmi významných segmentů krajiny, ale u jakékoliv části přírody a harmonické kulturní krajiny A12. Podpora zvýšení biodiverzity směrem k původním biocenózám nejen v ÚSESech, ale i v druhové skladbě lesů, podílů TTP, křovin, břehové vegetaci A13. Regulace rozvoje sídel v územních plánech s ohledem na ekologické limity okolního území, podpora ekologizace měst (trvalá zeleň, zelená regenerační centra, parky, zahrady...) A14. Komunikace s nevládními environmentálními českými i mezinárodními organizacemi a podpora jejich činnosti při zlepšení stavu životního prostředí v JMK A15. Podpora projektů regenerace a ochrany přírodních atraktivit kraje A16. Podpora projektů na propojení využívání krajiny se zájmy ochrany přírody
Indikátory opatření - Počet projektů - Stav biodiverzity - Rozloha regenerovaných ploch - Podíl rozlohy ZCHÚ na celkové ploše kraje - Počet původních druhů rostlin a živočichů
Kritéria pro výběr projektů - Zastoupení plochy chráněných území na území JMK (i podle jednotlivých kategorií) - Zastoupení ploch trvalé zeleně v intravilánech sídel - Míra konektivity přírodních liniových prvků v krajině - Zastoupení původních dřevin v lesních porostech - Koeficient ekologické stability - Návaznost na krajské studie a programy - Posouzení jakýchkoliv projektů s environmentálními dopady podle postupů EIA, příp. SEA
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Zvýšení kvality životního prostředí - Zlepšení zdraví obyvatelstva
Cílové skupiny • Jednotlivé rezorty hospodařící v krajině • Města a obce • Podnikatelské subjekty
Ručitel Odbor životního prostředí, radní zodpovědný za životní prostředí
Spolupráce Obce, podnikatelé (zejména zemědělci), neziskové organizace
Financování • Strukturální fondy: OP Životní prostředí

• Fond ŽP JMK • Obecní zdroje
Vazba na jiná opatření B.2, C.4, E.1, F.5

Číslo a název opatření <u>E.3: Zmírňování dopadů lidské činnosti na životní prostředí</u>
Popis výchozí situace Krajinné ekosystémy Jižní Moravy jsou vystaveny degradujícímu působení produkce, reprodukce a konzumace jednak neuváženým čerpáním jejich látek a energií, jednak odpadem, který v těchto procesech vzniká a vrací se do krajinných ekosystémů. Kulturní krajina Jižní Moravy je mj.vystavována neuváženým požadavkům, jež vedou: * ke zhoršování/ohrožování krajinného rázu * nadměrné redukci veřejného prostoru * nerespektování režimů ochrany přírody a krajiny v návrzích rozmístování staveb,provozů, akcí
Cíle opatření • Naplňovat Program odpadového hospodářství kraje v jednotlivých resortech i v sídlech • Likvidovat staré ekologické zátěže a nepřipustit vznik nových • Kontrolovat průmyslovou produkci z hlediska dodržování ekologických limitů jejího provozu • Nepovolovat lokalizaci průmyslových provozů, jež zhoršují kvalitu životního prostředí
Aktivita naplňující opatření - A1. Podpora zavádění technologií regulujících množství produkovaného odpadu včetně realizace informačních kampaní.v centrech měst - A2. Podpora třídění odpadu již na úrovni jeho vzniku - A3. Podpora realizace zařízení na úpravu odpadu pro jeho materiálové a energetické využití (např. výstavba nových a stavební modernizace stávajících kompostáren, třídících a dotřídňovacích linek, zařízení pro recyklaci stavebních odpadů) (Dotační program, Fond ŽP JMK) - A4. Podpora výstavby nových a modernizace stávajících zařízení sběru odpadu – sběrných dvorů (Dotační program, Fond ŽP JMK) - A5. Podpora výstavby komplexů odpadového hospodářství a regionálních odpadových center v souladu s POH JMK (Dotační programy – EU, Fond ŽP JMK) - A6. Podpora rekultivací území s ekologickými zátěžemi - A7. Podpora neinvestičních činností nevládních neziskových organizací a podnikatelských subjektů uplatňujících environmentálně šetrné principy v ochraně životního prostředí (Dotační program pro poskytování dotací v oblasti

environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty)
A8. Podpora vznikajícího systému Místních agend 21
Indikátory opatření - Počet nových či modernizovaných sběrných dvorů - Počet nových kontejnerů na tříděný odpad - Počet projektů zaměřených na využívání a recyklaci odpadů - Podíl recyklovaných odpadů na celkovém objemu odpadů, - Podíl obcí se separovaným sběrem odpadu - Počet sanovaných starých ekologických zátěží
Kritéria pro výběr projektů - Návaznost na krajské studie a programy v oblasti odpadového hospodářství, znečištění, ochrany přírody atd. - Územní dopad - Závažnost ekologických zátěží
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Zlepšení kvality života - Zlepšení životního prostředí - Nové podnikatelské příležitosti a vznik nových pracovních míst - Energetické a materiálové úspory
Cílové skupiny • Obce • Podnikatelé • Neziskové organizace
Ručitel Odbor životního prostředí, radní zodpovědný za životní prostředí
Spolupráce Obce, podnikatelé, neziskové organizace
Financování • Strukturální fondy: OP Životní prostředí, OP Věda, výzkum, inovace • Státní zdroje • Krajské zdroje: např. Dotační program v oblasti odpadového hospodářství (Fond ŽP JMK) • Obecní zdroje
Vazba na jiná opatření E.1, E.2, E.4, F.5

Číslo a název opatření
<u>E.4: Podpora energetických úspor a zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie</u>
Popis výchozí situace Energetická spotřeba v kraji je zhruba na úrovni energetické spotřeby ČR, což znamená, že je 2-3 násobně větší než ve vyspělých zemích. Vzhledem k růstu cen ropy a zemního plynu se vrací energetická spotřeba k uhlí, navíc hnědému, v sídlech se spalují paliva zhoršující kvalitu ovzduší. Nejsou využívány místní obnovitelné energetické zdroje ani možnosti převádění zemědělství na energetickou produkci
Cíle opatření - Snížit energetickou spotřebu v produkci zboží a služeb - Posílit využívání místních obnovitelných zdrojů energie - Snížit energetickou spotřebu ve veřejných budovách
Aktivita naplňující opatření - A1. Podpora a realizace programů environmentální osvěty zaměřené na úspory spotřeby energií a využívání jejich obnovitelných zdrojů - A2. Podpora činností vedoucích ke snížení energetické náročnosti a preferujících obnovitelné zdroje - A3. Podpora úspor energie ve vytápění veřejných budov – zateplení, využití alternativních zdrojů - A4. Podpora výstavby vytopen na obnovitelná paliva, iniciace snižování podílu tuhých paliv - A5. Úsilí o legislativní, technickou i finanční podporu využití již vyvinutých technologií vyrábějících energii z obnovitelných zdrojů, zejména solární energie, spalování biomasy včetně obilovin a energetických plodin a jiných systémů, a to jak v podnikatelském tak občanském sektoru
Indikátory opatření - Vývoj energetické náročnosti produkce a úspor energie - Využívání místních energetických zdrojů - Zavádění nových účinných energetických technologií - Kapacita energie vyprodukované z obnovitelných zdrojů - Podíl spotřeby obnovitelných zdrojů energie na celkové spotřebě primárních energetických zdrojů v kraji a na celkové výrobě elektrické energie - Počet propagačních a informačních akcí - Počet projektů
Kritéria pro výběr projektů - Soulad s Územní energetickou koncepcí JMK (2003) - Energie vyrobená pomocí obnovitelných zdrojů - Množství uspořené energie
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Růst ekonomické konkurenceschopnosti - Finanční a materiálové úspory

Cílové skupiny • Podnikatelé • Domácnosti • Obecní/městské úřady • Instituce
Ručitel Odbor životního prostředí, radní zodpovědný za životní prostředí
Spolupráce Podnikatelé, domácnosti, obecní/městské úřady, výzkumné skupiny a instituce
Financování • Strukturální fondy: OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace, OP Věda, výzkum, inovace • Statní zdroje • Soukromé zdroje
Vazba na jiná opatření E.3, A.1, A.2, A.3, A.5, B.1, D.4, F.5

OKRUH PRIORIT F: INTEGROVANÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

Číslo a název opatření

F.1: Rozvoj všestranné spolupráce mezi regionálními partnery na území kraje při uskutečňování přijatých rozvojových záměrů

Stručný popis výchozí situace

Spolupráce rozmanitých subjektů je základním vztahem v oblasti regionálního rozvoje. Princip partnerství je jedním ze základních principů realizace regionální a strukturální politiky EU. Vyžaduje, aby se na konkrétním rozdělení a využití prostředků poskytovaných EU v rámci jednotlivých programů podílely v co nejširší míře samotní příjemci, tj. příslušné národní, regionální a lokální orgány, jakožto i orgány EU, eventuelně soukromoprávní subjekty. Hlavním cílem spolupráce je sladování zájmů a potřeb různých subjektů v procesu uskutečňování rozvojových záměrů na shodném území – tedy jde o permanentní proces negociace (vyjednávání) o budoucích záměrech a podmínkách vedoucích k jejich uskutečnění.

Jednotlivé subjekty využívají svých poznaných předpokladů pro rozvoj (slabých i silných stránek) a vzájemně se podporují při jeho realizaci (vyjednávají o podmínkách budoucího rozvoje, o možnostech, šancích a nástrojích vzájemné spolupráce ...). Subjekty, působící na území jednoho kraje, mohou těžit ze vzájemné geografické blízkosti či sousedství. Možnosti jejich způsobů spolupráce jsou různorodé - od neformálních kontaktů a ad hoc spolupráce, přes různá zájmová uskupení až po profesionálně založené formy sdružování, umožňující zejména sdružování a společné užívání finančních prostředků.

Na úrovni obcí je členem některého z 61 dobrovolných svazků obcí v JMK 522 obcí (78 %), 144 obcí se účastní na společných aktivitách v rámci 6 místních akčních skupin.

Nestátní neziskové organizace jsou dalším typem subjektů, který se podílí na spolupráci na území kraje. V rámci nestátních neziskových organizací se občané sdružují, aby mohli organizovat a vzájemně usměrňovat své jednání, tzn. koordinovaně se podílet na veřejné politice v rámci občanské společnosti. V naší společnosti se ještě nerozvinula podstata fungování občanské společnosti naplno a proto je třeba účelně podporovat činnost organizací nestátního neziskového sektoru.

Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje (BANNO) vede a aktualizuje vlastní databázi nestátních neziskových organizací, která čítá cca 250 organizací místních, regionálních, okresních i krajských.

Pro rozvoj kraje je zásadní rovněž spolupráce podnikatelských subjektů mezi sebou, s územní samosprávou i s neziskovými organizacemi.

Nutnost spolupráce celé řady subjektů při koordinaci rozvojových aktivit – podnikatelů a provozovatelů služeb, místní a regionální samosprávy, neziskových organizací, informačních center, státní správy aj. – je specifikem např. cestovního ruchu jako hospodářského odvětví. To vyžaduje existenci organizační struktury, definující roli jednotlivých aktérů a koordinující jejich činnost. V Jihomoravském kraji se moderní organizační struktura – např. destinační management – teprve vytváří (na lokální úrovni organizační struktury povětšinou neexistují).

Cíle opatření - Podporovat spolupráci mezi jednotlivými subjekty na území Jihomoravského kraje, zejména mezi obcemi navzájem, mezi obcemi a podnikateli, mezi podnikateli a jinými subjekty, mezi různými institucemi atd. - Rozvíjet občanskou společnost podporou neziskových organizací a zapojování občanů do procesu participace na rozvoji území
Aktivita naplňující opatření A1. Inicie a rozvoj užší spolupráce regionálních partnerů v JMK A2. Rozvoj spolupráce obcí, podnikatelů a dalších subjektů v obcích pomocí místních akčních skupin A3. Koordinace organizační, projektové a řídicí činnosti mezi Jihomoravským krajem a turistickým regionem jižní Moravy, resp. jeho turistickými oblastmi a dalšími aktéry v cestovním ruchu (města, zájmová sdružení, podnikatelský sektor)
Indikátory opatření - Počet projektů realizovaných v rámci soukromého a veřejného partnerství - Počet založených místních akčních skupin
Kritéria pro výběr projektů - Zapojení jednotlivých typů subjektů - Intenzita a kvalita spolupráce - Územní rozsah
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Zlepšení koordinace rozvojových aktivit v obcích, - Zapojení podnikatelských subjektů a úspora veřejných prostředků
Cílové skupiny - Obce - Podnikatelé - Neziskové organizace
Ručitel Odbor regionálního rozvoje, radní zodpovědný za cestovní ruch a regionální rozvoj
Spolupráce Obce, podnikatelé, neziskové organizace
Financování - Krajské zdroje (např. Program podpory činnosti svépomocných organizací – nestátních neziskových subjektů na území JMK) - Obecní zdroje - Soukromé zdroje
Vazba na jiná opatření F.2, F.3, F.5, B.1

Číslo a název opatření

F.2: Rozvoj partnerství při řešení společných problémů s okolními regiony

Stručný popis výchozí situace

Pro rozvoj každého regionu je významná a nezbytná spolupráce s vnějšími subjekty, ať už jde o jiné regiony, města, obce, organizace či podnikatele. Základní úroveň nadkrajské spolupráce tvoří aktivity v rámci ČR. Zde jde zejména o spolupráci krajů a partnerství obcí a mikroregionů z různých oblastí republiky. V souvislosti s integračními procesy v Evropě a celkovým rozvojem mezinárodní spolupráce se rozvíjí i spolupráce se zahraničními subjekty na všech úrovních, od obcí a měst, přes různorodá přeshraniční regionální uskupení (spolupráce v rámci programu INTERREG, Přeshraniční impulzní centra, Euroregiony atd.) až k spolupráci velkých regionů. Důležitým krokem pro posílení mezinárodní spolupráce se stal vstup do EU.

Spolupráce s ostatními kraji ČR je založena především na množství faktických obchodních i soukromých kontaktů a vztahů, včetně příbuzenských vazeb. Výjimečný je vztah s krajem Vysočina, se kterým tvoří Jihomoravský kraj jeden z osmi regionů soudržnosti v ČR - region NUTS II Jihovýchod.

Významná pozice kraje v mezinárodní spolupráci vyplývá z jeho výhodné geografické polohy. Kraj leží na křižovatce urbanizovaných a komunikačních os kontinentálního významu. Pro mezinárodní spolupráci v rámci střední Evropy je určující poloha kraje na hranicích s Rakouskem (spolková země Dolní Rakousko) a se Slovenskem. Jihomoravský kraj spolupracuje na základě memoranda či smlouvy s 11 evropskými regiony v 7 státech.

Cíle opatření

Rozvíjet partnerství při řešení společných problémů s okolními regiony – s okolními kraji ČR, s okolními zahraničními regiony, přeshraniční spolupráce

Aktivita naplňující opatření

- A1. Spolupráce na tvorbě přeshraničních projektů v cestovním ruchu v rámci euroregionu Pomoraví (Jižní Morava – Zapadne Slovenko – Weinviertel) v programu INTERREG
- A2. Koordinace podpory tvorby a provázanosti specifických regionálních produktů cestovního ruchu se Zlínským krajem (venkovská turistika a agroturistika a navazující služby v rekreačně a krajinářsky vhodných lokalitách), podpora tradičních řemesel a tradičních ekonomických činností s ohledem na region Slovácko
- A3. Iniciace koordinace s Olomouckým a Zlínským krajem při produkci vysoce kvalitního sladovnického ječmene v těsném propojení se zpracovatelskými kapacitami a společné dosažení certifikace kvality v kompletní vertikále směřující k vytvoření značky Moravský slad, případně Moravské pivo
- A4. Iniciace koordinace se Zlínským krajem při vytváření klastrů v moravském vinohradnictví a vinařství, se zahrnutím úplné struktury vinohradnických a vinařských podnikatelů, dodavatelů potřeb a služeb, obchodníků s vínem, ve spolupráci s pracovišti výzkumu a vývoje, s oporou v regionální samosprávě. Založit systém sdružené produkce využívající ojedinělého charakteru místa původu podpořený společným marketingem pod společnou ochrannou známkou.

A5. Spolupráce s dalšími kraji při promyšleném zavádění krizového řízení při ohrožení povodněmi v návaznosti na další živelné pohromy a rizika daná využíváním přírody (se Zlínským kvůli povodí střední Moravy, s Pardubickým kvůli povodí horní Svitavy, s Vysočinou kvůli povodí Dyje a Svratky). A6. Spolupráce s krajem Vysočina a s Jihočeským krajem při obnově kvality povodí Svratky a Dyje.
Indikátory opatření - Uzavřené dohody se sousedními kraji s spoluprací v příslušné oblasti - Počet společných projektů - Realizované zahraniční akce
Kritéria pro výběr projektů - Řešení situace v periferních územích kraje - Zvýšení efektivity v příslušné oblasti - Územní dopad
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje Rozvoj území v hraničních oblastech kraje, úspora finančních prostředků, získání zahraničních zkušeností pro řešení problémů kraje
Cílové skupiny • Obce • Obyvatelé
Ručitel Odbor vnějších vztahů, odbor regionálního rozvoje, radní zodpovědný za meziregionální vztahy, radní zodpovědný za cestovní ruch a regionální rozvoj
Spolupráce • Kraje ČR • Evropské regiony
Financování • Strukturální fondy: OP Přeshraniční spolupráce • Krajské zdroje
Vazba na jiná opatření F.1, F.3, F.5

Číslo a název opatření <u>F.3: Rozvoj spolupráce různých subjektů na národní, mezinárodní a euroregionální úrovni</u>
Stručný popis výchozí situace V Jihomoravském kraji jsou příznivé výchozí podmínky pro efektivní rozvoj mezinárodní spolupráce. Kraj je pohraniční a sousedící státy (Slovensko, Rakousko) mají svá hlavní města

v relativně nevelké vzdálenosti od Brna – to je zcela mimořádná situace. Území při rakouské a slovenské hranici má dobré předpoklady pro dopravní propojení a propustnost (většinou rovinaté území s dostatkem měst a hraničních přechodů). Kromě toho jsou vazby k oběma sousedním státům podloženy historickými okolnostmi (dlouhodobá existence Moravy v habsburské monarchii, poté existence Československa). Na společné hranici s oběma státy mají své místo euroregiony i nový projekt CENTROPE. V tomto ohledu je možno využít i velký akademický potenciál celého tohoto seskupení i zlepšení jazykových schopností obyvatelstva kraje pro mezinárodní kontakty.

V dopravní problematice si regiony CENTROPE nekonkurují, všechny mohou společně profitovat z toho, že budou společně usilovat o včasnou diskusi ke koncepčním otázkám (např. kvalitní spojení Vídně s Polskem a baltským prostorem a severem Evropy bude možno zajišťovat od počátku s významnou účastí JMK).

Tato objektivní situace má ovšem vliv i na situaci kraje a především jeho některých součástí. Tak například tři města na jihu JMK (Znojmo, Mikulov a Břeclav) mají velmi důležitou sídelní, dopravní a zprostředkovací roli v pohraničí s Rakouskem, nicméně každé z nich zatím postupuje samostatně. Společné zájmy a společná situace těchto měst může být na dlouhou dobu jejich předností a koordinace jejich úsilí by byla žádoucí.

Další etapa kontaktů jihu Moravy s jinými regiony spočívá v nové organizaci spolupráce, především však díky roli a iniciativě Brna (například spolupráce veletržních měst, vlivy univerzitní vědecké spolupráce, transformovaná spolupráce z předchozího období, transfer soudobých poznatků, atd.). JMK je velmi aktivní v kultivaci svých zahraničních vztahů.

Cíle opatření

- Uplatnit výhody pohraniční polohy měst Znojmo, Mikulov a Břeclav pro spolupráci s Rakouskem
- Posílit funkčnost svazku CENTROPE
- Zefektivnit zahraniční meziregionální spolupráci zajišťovanou JMK
- Rozvinout zapojení subjektů z území JMK do mezinárodní spolupráce vedoucí k zefektivnění jejich činnosti

Aktivity naplňující opatření

- A1. Inicie spolupráce měst Znojma, Mikulova a Břeclavi vedoucí k rozvoji území u hranic s Rakouskem
- A2. Podpora projektů v příhraničním území zaměřených na rekreační využití krajiny, ochranu jejich přírodních hodnot a úměrný turistický ruch
- A3. Předkládání budoucích koncepčních dopravních záměrů kraje na jednání partnerů v CENTROPE
- A4. Inicie vědecké spolupráce v rámci CENTROPE
- A5. Revize efektivity dosavadních mezinárodních kontaktů JMK
- A6. Podpora činnosti euroregionu Pomoraví
- A7. Rozvoj spolupráce s jinými evropskými regiony
- A8. Podpora zahraniční aktivity subjektů z Jihomoravského kraje, zejména škol a veřejně prospěšných subjektů (Dotační program)

Indikátory opatření

- Počet projektů zahraniční spolupráce
 - stimulujících rozvoj přeshraničního obchodu
 - rozvíjejících společné využívání infrastruktury
 - v oblasti vzdělávání
 - rozvíjejících spolupráci v oblasti veřejných služeb
 - omezujících izolaci prostřednictvím zlepšeného přístupu k dopravě, IT a službám
 - stimulujících a zlepšujících společnou ochranu a péči o životní prostředí
- Počet osob podílejících se na společném vzdělávání a školení
- Počet osob získávajících zaměstnání na opačné straně hranice jako výsledek projektu přeshraniční spolupráce

Kritéria pro výběr projektů

- Soulad s koncepčními materiály EU
- Soulad z cíli Strategie rozvoje Jihomoravského kraje
- Soulad s Národním rozvojovým plánem
- Prokazatelný ekonomický a společenský efekt meziregionálních vazeb JM
- Finanční náklady
- Multiplikační efekt projektu

Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje

- Koordinovaný rozvoj podstatné části pohraniční zóny JMK
- Hospodářské oživení podstatné části pohraniční zóny JMK
- Synergický (multiplikační) efekt institucionální a vědecké spolupráce v CENTROPE, zvýšení prestiže a atraktivity vysokých škol v Brně
- Koncentrace kontaktů kraje na velmi efektivní svazky
- Vzestup hospodářského postavení a významu kraje
- Zlepšení úrovně subjektů z JMK a využití zahraničních zkušeností

Cílové skupiny

- Města Znojmo, Mikulov, Břeclav
- Města a obce, svazky obcí
- Vysoké školy, vědecké ústavy
- Neziskové organizace
- Podnikatelské subjekty

Ručitel

Odbor vnějších vztahů, odbor regionálního rozvoje, radní zodpovědný za meziregionální vztahy, radní zodpovědný za cestovní ruch a regionální rozvoj

Spolupráce

Státní orgány a organizace, vysoké školy, Regionální hospodářská komora JMK, Svaz obcí a měst jižní Moravy, Regionální rozvojová agentura jižní Moravy, neziskové organizace

Financování

- Fondy EU: OP Nadnárodní a mezinárodní spolupráce, OP Zaměstnanost
- Krajské zdroje
- Obecní zdroje
- Soukromé zdroje

Vazba na jiná opatření

F.1, F.2, F.5

Číslo a název opatření

F.4: Zvyšování kvality práce veřejné správy a zkvalitnění veřejných služeb

Stručný popis výchozí situace

Jihomoravský kraj má rozlohu 7195 km² a k 1.1.2005 zde žilo 1 130 240 obyvatel v 672 obcích, z toho jich má 47 statut města. Území Jihomoravského kraje tvoří 7 okresů. Jihomoravský kraj se člení na 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Tyto správní obvody se dále dělí na celkem 34 obvodů pověřených obecních úřadů. Zvláštní statut má vojenský újezd Březina.

Po zavedení krajského uspořádání se územní působnost jednotlivých státních orgánů se začala přizpůsobovat správním obvodům vyšších územních samosprávných celků. Postupně začaly svou působnost ve správních obvodech krajů vykonávat krajské hygienické stanice, státní oblastní archivy, zeměměřičské a katastrální orgány, krajské katastrální úřady s báňské úřady.

Ne všechny státní orgány se však po 1. 1. 2000 přizpůsobily soustavě správních obvodů 14 vyšších územních samosprávných celků. Soudy a finanční úřady fungují v dřívějším správním uspořádání. Správní obvody stavebních úřadů a správní obvody pro výkon působnosti matričních úřadů nejsou kodifikovány žádným správním předpisem.

Na území kraje se nachází 63 stavebních úřadů, matrika je umístěna ve 159 obcích. Funguje zde 274 pošt, z toho jich je 24 v Brně. Finanční úřad působí v 19 obcích a katastrální úřad v 15 obcích. Pozemkový úřad a celní úřad se nachází v bývalých okresních městech.

Cíle opatření

- Zvýšit kvalitu práce veřejné správy a zkvalitnit veřejné služby
- Zvýšit bezpečnost obyvatel

Aktivity naplňující opatření

- A1. Zavádění moderních nástrojů řízení do správních struktur v Jihomoravském kraji
- A2. Metodická pomoc obcí v oblasti výkonu přenesené i samostatné působnosti
- A3. Podpora efektivního fungování integrovaného záchranného systému
- A4. Podpora projektů vedoucích ke zvyšování bezpečnosti obyvatel

Indikátory opatření

- Počet vzdělávacích a informačních akcí
- Podíl veřejných služeb (institucí a úřadů) poskytovaných on-line

- Počet projektů vedoucích ke zvyšování bezpečnosti obyvatel
Kritéria pro výběr projektů
- Úspora nákladů - Zjednodušení a zkrácení správních procedur - Zavedení nových metod řízení - Aplikace nových technologií - Zvýšení bezpečnosti obyvatel - Zlepšení fungování integrovaného záchranného systému
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje
- Úspora administrativních nákladů - Zlepšení správního prostředí a usnadnění realizace aktivit občanů - Zefektivnění vztahů veřejné správy a podnikatelského sektoru
Cílové skupiny
• Obce • Občané • Podnikatelé
Ručitel
Odbor kancelář ředitele
Spolupráce
Obce, správní úřady
Financování
• Fondy EU: Integrovaný operační program, OP Věda, výzkum, inovace • Státní zdroje • Krajské zdroje
Vazba na jiná opatření
F.1, F.5

Číslo a název opatření
<u>F.5: Podpora koncepčního rozvoje území</u>
Stručný popis výchozí situace
Základním strategickým dokumentem kraje pro programové období 2007-2013 je Strategie rozvoje JMK, která vychází ze zkušeností z Programu rozvoje JMK (z roku 2000 a 2002) a rozpracovává základní koncepční dokumenty na úrovni státu (Strategie regionálního rozvoje ČR, Národní rozvojový plán ČR a sektorové operační programy). Obsahově tento dokument vychází řady odvětvově zaměřených krajských koncepcí jako jsou: Strategie rozvoje hospodářství v odvětví zemědělství, zpracovatelský a potravinářský průmysl, Územní energetická koncepce, Program rozvoje vodovodů a kanalizací JMK, Koncepce odpadového hospodářství, Koncepce ochrany přírody, Koncepce rozvoje ovocnictví, Koncepce rozvoje vinařství, Vyhodnocení situace v zemědělství, Koncepce tělovýchovy a sportu, Koncepce

zachování kulturních památek, Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, Dlouhodobý záměr vzdělávání, Program snižování emisí znečišťujících látek, Strategie rozvoje cestovního ruchu, Situační analýza demografických trendů a další dokumenty.

V minulých letech byla zpracována na úrovni okresů, měst, obcí a mikroregionů řada strategických rozvojových dokumentů, které formulují rozvojové cíle a opatření k jejich realizaci. Tyto dokumenty jsou nesourodé, liší se v kvalitě a podrobnost zpracování, což ztěžuje jejich provázání s opatřeními Programu rozvoje kraje.

Na úrovni územního plánování Zastupitelstvo Jihomoravského kraje projednalo Strategii pořizování územně plánovací dokumentace JMK a souhlasilo s dokončením ÚP VÚC okresu Znojmo, s pořízením ÚP VÚC Břeclavska a s pořízením ÚP VÚC Brněnské regionální aglomerace. Na celém území kraje má asi 75 % obcí schválený nebo rozpracovaný územní plán. Nabídka územních plánů obcí z hlediska nárůstu ploch i obyvatel je značně nadsazená a neodpovídá reálným možnostem a potřebám rozvoje. Územní plánování na úrovni obcí v současnosti vytváří nabídku ploch, která je pro obec důležitá v konkurenčním boji s okolními obcemi, ale není ve většině případů podložena ekonomickou rozvahou. Přes územní plány není vytvořen aktivní nástroj pro usměrňování suburbanizačních trendů.

Cíle opatření

- Řídit a usměrňovat rozvoj Jihomoravského kraje prostřednictvím provázaných koncepčních dokumentů
- Dosáhnout efektivního využívání rozvojových a územně-plánovacích dokumentů obcí a měst při vlastním rozvoji
- Racionálně rozvíjet systém osídlení kraje usměrňováním suburbanizačních tendencí v okolí města Brna a posilováním pozice okrajových území při respektování přírodních a kulturních hodnot.

Aktivity naplňující opatření

- A1. Zpracování nových a aktualizace stávajících rezortních koncepcí na úrovni kraje a jejich naplňování
- A2. Zpracování a schválení územních plánů vyšších územních celků (VÚC) – Břeclavska, okresu Znojmo, Brněnské regionální aglomerace – a následné zpracování zásad územního rozvoje JMK
- A3. Podpora zpracování územních plánů a jiných koncepčních rozvojových dokumentů obcí a jejich sdružení
- A4. Vymezení suburbánního území a stanovení zásad usměrňování jeho územního rozvoje (vytvoření soustavy nástrojů podpory a omezování rozvoje sídel v tomto území)
- A5. Vymezení okrajových oblastí kraje a stanovení programu podpory sídelní struktury a krajiny těchto oblastí (vytvoření soustavy nástrojů podpory udržitelného rozvoje sídel v tomto území)
- A6. Podpora realizace koncepčních dokumentů subjektů na území kraje
- A7. Institucionální podpora rozvoje kraje

Indikátory opatření

- Zkvalitnění a provázanost koncepčních dokumentů
- Pokrytí území kraje dokumenty ÚP VÚC, případně zpracování Zásad územního rozvoje kraje

- Zvýšení počtu schválených ÚP obcí - Využívání strategických dokumentů při rozvoji obce - Koordinace územního rozvoje v suburbánním území prostřednictvím ÚP a ostatních koncepčních dokumentů - Vytvoření podmínek pro stabilizaci marginálních oblastí prostřednictvím ÚP a ostatních koncepčních dokumentů
Kritéria pro výběr projektů - Soulad s koncepčními dokumenty EU - Soulad s koncepčními dokumenty ČR - Soulad a koordinace s jinými koncepčními dokumenty JMK - Vazby na okolní samosprávné celky a jejich koncepční dokumenty (obce, kraje, Rakousko, Slovensko)
Dopady na hospodářskou a sociální situaci kraje - Racionální rozvoj osídlení - Cílevědomá péče o krajinu, kulturní a přírodní hodnoty - Zlepšování systémů dopravy a technické obsluhy území
Cílové skupiny • Města a obce, mikroregiony • Podnikatelské subjekty • Státní orgány a instituce • Obyvatelstvo, občanská sdružení a nevládní organizace
Ručitel Odbor územního plánování a stavebního řádu, odbor regionálního rozvoje, radní zodpovědný za územní plánování, radní zodpovědný za cestovní ruch a regionální rozvoj
Spolupráce Jihomoravský kraj a jeho jednotlivé odbory, města a obce, státní orgány a instituce, obyvatelstvo, občanská sdružení a nevládní organizace
Financování • Fondy EU: OP Technická pomoc • Krajské zdroje • Obecní zdroje
Vazba na jiná opatření Souvisí se všemi opatřeními